

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE

**PROBLEMATIKA SEŽIGANJA ODPADKOV V PODJETJU
SALONIT ANHOVO**

Ljubljana, september 2016

BORUT PISK

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Borut Pisk, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Problematika sežiganja odpadkov v podjetju Salonit Anhovo, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem prof. dr. Boštjanom Antončič,

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, 21. 9. 2016

Podpis študenta : _____

KAZALO

UVOD	1
1 PREDSTAVITEV INTERESNIH SKUPIN V PROBLEMATIKI	2
1.1 Podjetje Salonit Anhovo	2
1.1.1 Zgodovina podjetja.....	2
1.1.2 Proizvodnja cementa in klinkerja oz. proizvodna linija.....	2
1.1.3 Analiza poslovanja podjetja Salonit Anhovo	4
1.2 Uradi, državne inštitucije, Občina Kanal ob Soči.....	7
1.3 Prebivalstvo, civilna iniciativa, društvo EKO Anhovo in dolina Soče.....	9
2 ZAKONODAJA, UREDBE, DIREKTIVE, PRAVILNIKI	12
3 NEKATERI STATISTIČNI PODATKI O OBČINI KANAL OB SOČI.....	13
3.1 Prezgodnja umrljivost	13
3.2 Skupni prirast na 1.000 prebivalcev	14
3.3 Skupni selitveni prirast na 1.000 prebivalcev	15
4 METODE DELA.....	16
4.1 Anketa.....	16
4.1.1 Metoda anketiranja.....	16
4.1.2 Anketni vprašalnik	16
4.1.3 Ciljna skupina, vzorec	16
4.2 Analiza anketiranja	17
4.3 Povzetek / ključne ugotovitve ankete	21
SKLEP	22
LITERATURA IN VIRI	24
PRILOGE	
KAZALO SLIK	
Slika 1: Tehnološki prikaz proizvodnje cementa ter označenim delom, kjer se sežigajo odpadki.....	3
Slika 2: Občina Kanal ob Soči, zemljevid.....	17

UVOD

Predmet proučevanja zaključne strokovne naloge zajema podrobno opredelitev problematike sežiganja odpadkov v podjetju Salonit Anhovo d.d. (v nadaljevanju Salonit Anhovo), predstavitev interesnih skupin, ki se jih problematika dotika, analizo vprašalnika zavedanja o kakovosti okolja, opravljenega med prebivalci Občine Kanal ob Soči, preučitev slovenske zakonodaje ter zakonodaje Evropske unije (v nadaljevanju EU) s področja okolja in sežiganja odpadkov, preučitev uredb, direktiv, državnih institucij ter ekonomski vidik omenjene problematike.

Namen strokovne naloge je smiselno proučiti ekonomski vidik oz. zakaj se spleča v Soški dolini kuriti odpadke za pridobivanje energentov pri proizvodnji cementa in klinkerja, analizirati interesne skupine, ki se jih problematika dotika torej podjetje Salonit Anhovo, občino in javne institucije kot predstavnike države, prebivalstvo ter društvo EKO Anhovo in dolina Soče.

Namen te strokovne naloge je realno predstaviti zunanjemu opazovalcu omenjeno problematiko, da bo lažje razumel pomen sežiganja odpadkov z vidika podjetja Salonit Anhovo ter da bo po drugi strani videl tudi realno sliko o prizadevanju prebivalstva oziroma predstavnikov določenega dela prebivalstva, ki so združeni v društvu EKO Anhovo ter dolina Soče, zakaj so ustanovili omenjeno društvo, kakšno je njihovo poslanstvo in prizadevanja.

Omenjeno problematiko bom preučil s pomočjo spletne literature (spletne strani interesnih skupin), predstavitvenih brošur, letakov, povzetkov nekaterih ključnih dogodkov v zadnjih letih, ki so se zgodili v zvezi s to problematiko ter z posameznimi statističnimi podatki, ki zadevajo občino Kanal ob Soči. Z anketo, ki sem jo opravil med prebivalci Občine Kanal ob Soči, bom prikazal, kakšno je splošno zavedanje o tej problematiki in njihovim dojemanjem okolja, v katerem živijo.

Če povzamem zgornje besede, je cilj strokovne naloge pridobiti čim več relevantnih informacij, ki bodo zunanjemu opazovalcu lažje tvorila njihovo dojetje problematike. Ker tovrstna anketa med prebivalci občine še ni bila izvedena, bo le-ta dala dokaj realno sliko o splošnem zavedanju problematike med prebivalci občine.

Strokovna naloga je sestavljena iz dveh delov. V prvem delu je teoretični del, kjer so predstavljene interesne skupine v problematiki, povzetki zakonodaje, uredb, pravilnikov na tem področju ter posamezni pomembni statistični podatki v zvezi z Občino Kanal ob Soči. Drugi del je empirični, ki vsebuje anketo, opravljeno med prebivalci Občine Kanal ob Soči, analizo le-te in ugotovitve, pridobljene iz ankete.

1 PREDSTAVITEV INTERESNIH SKUPIN V PROBLEMATIKI

1.1 Podjetje Salonit Anhovo

1.1.1 Zgodovina podjetja

Podjetje Salonit Anhovo ima 90-letno tradicijo v proizvodnji cementa. V prvih 20. letih 20. stoletja so odkrili, da se na območju Anhovega nahaja odlična surovina za proizvodnjo cementa, zato so začeli z gradnjo 16 vertikalnih »Dietzschejevih« pečí s kapaciteto 160 ton cementnega klinkerja na dan. Cementarna, ki so jo lastniki poimenovali Cementi Isonzo S.A., je proizvedla prve količine cementa 2. maja 1921. Ta datum predstavlja rojstvo podjetja (Zgodovina, 2016).

Prva večja modernizacija cementarne se je zgodila leta 1961, ko je stare »Dietzschejeve« pečí nadomestila rotacijska peč s kapaciteto 350 ton klinkerja na dan. Anhovski cement je kmalu postal sinonim za cement najboljše kakovosti v tedanji Jugoslaviji. V 60. letih je Salonit Anhovo, kot se imenuje od leta 1967, dosegel eno izmed največjih stopenj razvoja. Leta 1977 se je po štirih letih trdega dela, pod vodstvom Salonitovih strokovnjakov, rodila nova cementarna s proizvodno kapaciteto 2.000 ton klinkerja dnevno. Kljub velikim pričakovanjem je Salonitu Anhovo šele leta 1986 prvič uspelo proizvesti milijon ton cementa letno. V letu 1996 je bila dokončno ukinjena proizvodnja azbestcementnih izdelkov in se je začela intenzivna sanacija njenih posledic (Zgodovina, 2016).

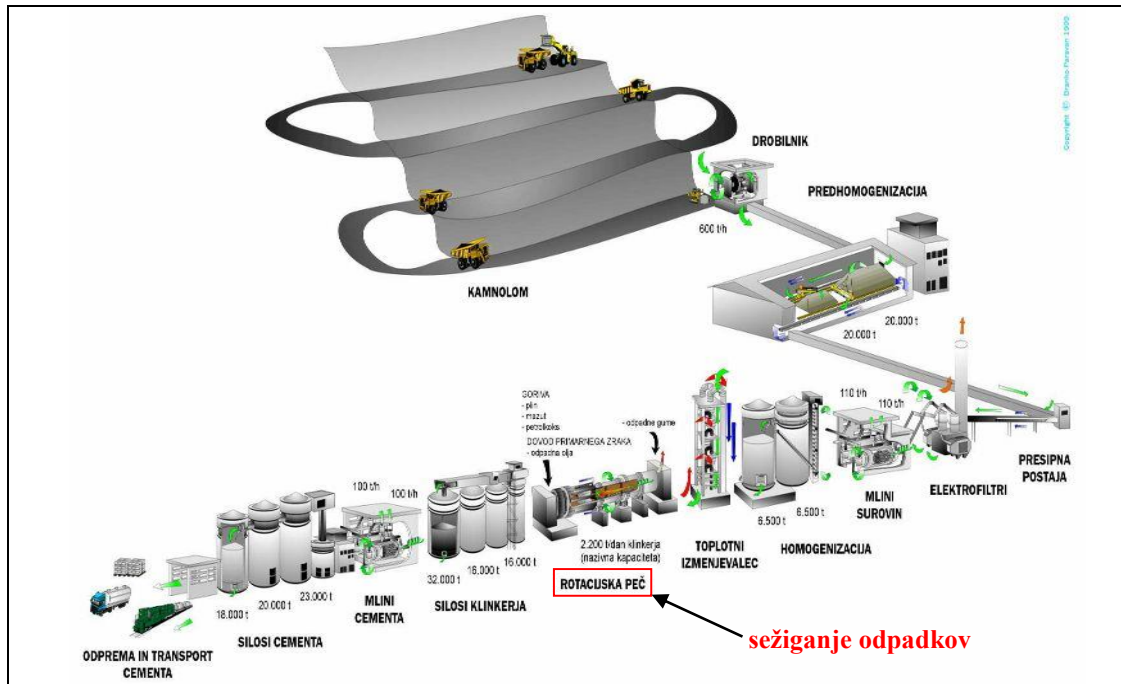
Ob vstopu v novo tisočletje je Salonit Anhovo začel s poslovnim povezovanjem ter je z uspešnim lastninskim preoblikovanjem podjetja omogočil izvedbo novega investicijskega ciklusa v najsodobnejše tehnologije ter s tem zagotovil možnosti obstoja in nadaljnega razvoja podjetja. Po petih letih intenzivnega investicijskega vlaganja je bil zaključen dotlej najpomembnejši sklop posodobitev proizvodnje cementa, v katerem je bil največji poudarek na posodobitvi linije pečí. Osnovni cilj posodobitev je bila vgradnja najboljših razpoložljivih tehnologij skladno z evropsko in nacionalno zakonodajo (Zgodovina, 2016).

Z realizacijo zadnjega investicijskega ciklusa je postala cementarna ena najsodobnejših v evropskem merilu ter je pomembno izboljšala energetska učinkovitost in zmanjšala vplive na okolje. Linija za proizvodnjo klinkerja je dimenzionirana za proizvodnjo maksimalno 3.500 ton klinkerja dnevno, kar pomeni preko 4.000 ton cementa dnevno (Zgodovina, 2016).

1.1.2 Proizvodnja cementa in klinkerja oz. proizvodna linija

Za boljše razumevanje, kako nastaja cement, polproizvod klinker, ter kje v proizvodni liniji se kurijo odpadki, prilagam tehnološki prikaz proizvodnje cementa:

Slika 1: Tehnološki prikaz proizvodnje cementa ter označenim delom, kjer se sežigajo odpadki

Vir: Povzeto in prirejeno po: N. Jakopič., *Perspektive ravnanja s sekundarnimi energenti z vidika nabave v podjetju Salonit Anhovo*, 2006, str.9.

Klinker je žgana nezmlata zmes laporja in apnenca, iz katere se pridobiva cement (Pogačnik, 2008).

Za uspešno proizvodnjo cementa je v proizvodni liniji potreben tudi proces vročinske obdelave surovine. V tej fazi proizvodnje se uporablja kurilnica oz. rotacijska peč, kjer se kurijo odpadne gume, premog, petrolkoks. V podjetju Salonit Anhovo so se v zadnjih letih trudili poiskati še ostale alternativne vire kurjenja za pogon rotacijske peči, zato so v kurilni proces vključili tudi odpadke, odpadni mulj iz čistilnih naprav, kostno moko, odpadna olja, dvodimenzionalna (v nadaljevanju 2D) in trodimenzionalna (v nadaljevanju 3D) goriva.

V Salonitu Anhovo se opravljajo meritve sledečih snovi, ki se izpuščajo iz dimnikov ob procesu proizvodnje:

Ogljikov monoksid (CO), žveplovi oksidi (SO₂ in SO₃), dušikovi oksidi (NO_x), skupni prah in organske snovi (TOC). Meritve le-teh se opravljajo trajno. Občasne meritve (2x letno) se izvajajo za: plinaste organske spojine klora (kot HCl), plinaste organske spojine klora (kot HF), živo srebro in njegove spojine (HG), kadmij (Cd) + talij (TI) s spojinami, arzen, kobalt, nikelj, antimon, baker, krom, mangan, svinec, vanadij (As, Co, Ni, Sb, Cu, Cr, Mn, Pb, V), poliklorirani dibenzodioksini in dibenzofurani (PCDD/F). Občasne meritve (1x

letno) se izvaja za pregled emisij: benzena (C₆H₆), benzo(a)pirena (C₂₀H₁₂), amonijaka (NH₃) (Okoljski podatki, b.l.).

1.1.3 Analiza poslovanja podjetja Salonit Anhovo

Za analizo poslovanja sem vzel kazalnike, ki so javno dostopni na spletnih straneh poslovnega asistenta bizi.si (Tsmmedia d.o.o., b.l.):

- Finančni podatki: Finančni podatki podjetja Salonit Anhovo nam pokažejo, da so se v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 zmanjšala sredstva za 8 %, prav tako kratkoročne poslovne terjatve (15 %) ter dolgoročne obveznosti (36 %). V obdobju 2013-2014 se je povečala kratkoročna zadolžitev podjetja za 3 %, kar je rezultiralo v 1 % povečanju kapitala (investicije). Vse to je prineslo v letu 2014 povečanje čistih prihodkov iz prodaje za 13 %, leta 2014 so izgubo iz leta 2013 (slabih 25 milijonov (v nadaljevanju mio) eurov (v nadaljevanju EUR)) pretvorili v slab 1 mio EUR dobička. V letu 2014 se je povečala dodana vrednost za ¼ (Priloga 1, tabela 1).
- Poslovni izid pred davki, obrestni amortizacijo in odpisi (angl. *Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization* (v nadaljevanju EBITDA) [EBITDA], 2016): Namenjen je poravnavi amortizacije, odpisov in popravkov vrednosti, izida iz financiranja, davkov in rednega dobička; se je v letu 2014 povečal za 288 %, torej po stopnji 3,44, vsi ti pozitivni finančni kazalniki v letu 2014 so omogočili tudi povečanje kadra za 23 % (38 novih delovnih mest) (Priloga 1, tabela 1).
- Prihodki in dobiček: Čisti prihodki od prodaje podjetja Salonit Anhovo so se v obdobju 2004-2008 povečevali, v letu 2008 so dosegli najvišjo točko v zadnjih 10 letih, leta 2009 so čisti prihodki iz prodaje padli približno na raven iz leta 2006, leta 2010 so dosegli podoben nivo prihodkov iz leta 2005. Zadnja 4 leta proučevanega obdobja so bili čisti prihodki od prodaje konstantno nekje pri meji 50 mio EUR. Krivulji čistih prihodkov je podobna krivulji čistega dobička. S povečanjem prihodkov se je tudi čisti dobiček povečeval, najvišjo stopnjo pa je dosegel v letu 2006 in ne 2009, ko so bili prihodki od prodaje najvišji. Dobiček od leta 2006-2009 ni sledil trendu prihodkov, najbrž zaradi povečanja zadolžitev zaradi investicij in zaradi nastopa vsesplošne finančne in ekonomske krize. Čisti dobiček iz poslovanja se je od leta 2007 naprej zmanjševal, v letu 2010 pa so v podjetju Salonit Anhovo prvič zaključili leto v rdečih številkah. Največjo izgubo iz poslovanja so dosegli v letu 2013 (slabih 25 mio EUR), obdobje rdečih števil se je končalo v letu 2014 s približno 1 mio EUR čistega dobička (Priloga 2, slika 1).
- Dodana vrednost: se je v letih 2012/2014 letno povečevala in je leta 2014 dosegla dobrih 20 mio EUR, kar je razvidno tudi v stopnji dodane vrednosti na zaposlenega, ki se je v letu 2014 povečala za dodatnih 2,23 % v primerjavi z letom 2013. EBITDA se je v zadnjih 3 letih prav tako povečevala (od 5,3 mio na 11,8 mio), torej za 14 odstotnih točk. V 3-letnem proučevanem obdobju so bili prihodki na zaposlenega

najvišji v letu 2012, leta 2013 in 2014 je bila dodana vrednosti nižja, predvsem zaradi povečanja števila zaposlenih za 38 (Priloga 2, tabela 2).

- Čista donosnost kapitala: (angl. *Return on equity* (v nadaljevanju ROE) [ROE], 2016): pove koliko čistega dobička/izgube je ustvarjeno z denarno enoto vloženega kapitala; je bila v letu 2012 negativna 9 %, v letu 2013 se je zmanjšala še za dodatnih 20 odstotnih točk, v letu 2014 pa se je povečala in dosegla pozitivno stopnjo pri 1,26 % (Priloga 2, tabela 2).
- Čista donosnost sredstev: (angl. *Return on assets* (v nadaljevanju ROA) [ROA], 2016): pove koliko čistega dobička/izgube je izkazanih na denarno enoto sredstev; se je gibala v podobnem trendu kot ROE, leta 2012 je bila negativna pribl. 5 %, v letu 2013 je padla še za dodatnih 11 odstotnih točk, v letu 2014 pa je bila pozitivna na slabem 1 % (Priloga 2, tabela 3).
- Gospodarnost poslovanja: je bila v 3-letnem obdobju podobna in se je gibala na ravni stopnje 1 (Priloga 2, tabela 2).
- Stopnja lastniškosti financiranja: Kazalnik prikazuje lastniški delež virov financiranja. Večja kot je vrednost kazalnika, več sredstev je financiranih z lastniškim kapitalom. Večja vrednost kazalnika tako pomeni večjo varnost naložb upnikov in stabilnost donosov lastnikov. Previsoka vrednost tega kazalnika pa lahko po drugi strani pomeni neracionalno financiranje sredstev je bila v letih 2012 in 2013 slabih 60 %, v letu 2014 pa je bila 65 % (Priloga 2, tabela 2).
- Stopnja osnovnosti investiranja: Kazalnik kaže, kolikšen del sredstev predstavljajo stalna sredstva. Na vrednost kazalnika med drugim vplivajo dejavnost, v katero se gospodarska družba uvršča, hitrost obračanja gibljivih sredstev ter dezinvestiranje oziroma investiranje v osnovna sredstva; je bila v letu 2012 53 %, v letih 2013 in 2014 pa podobna, in sicer 65 % (Priloga 2, tabela 2).
- Koeficient pokritosti osnovnih sredstev: Kazalnik vodoravnega finančnega ustroja, opredeljen kot razmerje med stanjem kapitala in stanjem osnovnih sredstev po neodpisani vrednosti; kot osnovna sredstva so upoštevana dolgoročna osnovna sredstva in dolgoročno usredstvene časovne razmejitev (Koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev, 2016); se je v 3 letih gibal pri koeficientu 1, v letu 2012 je bil 10 odstotnih točk nad nivojem iz leta 2014, leta 2013 pa 10 odstotnih točk pod nivojem leta 2014 (Priloga 2, tabela 2).
- Grafična analiza gibanja kapitala, čistega dobička ali izgube, sredstev ter EBITDA kazalnikov od leta 2004 do leta 2014 je prikazano v prilogah (Priloga 2, slika 3).
- Primerjava Salonit Anhovo in Lafarge cement:
 - Tržni delež: Salonit Anhovo je imel leta 2014 70,75 % tržni delež, medtem ko je Lafarge cement imel 29,25 % tržnega deleža. Podjetji sta edina subjekta v dejavnosti (Priloga 2, slika 4).
 - Primerjava prihodkov: tudi pri primerjavi prihodkov je Salonit Anhovo po letih dosegel višje prihodke (v mio EUR) kot Lafarge cement, vendar so se prihodki pri obeh cementarnah skozi 10-letno proučevano obdobje gibali v podobnem trendu. Salonit Anhovo je najvišje prihodke dosegel v letu 2008, prav tako Lafarge

cement, ki je imel podobne prihodke že leto prej. Pri obeh cementarnah so prihodki v letih 2009/2010 padali, v letu 2011 so v Salonitu Anhovo zabeležili ponoven dvig prihodkov, ki pa so v naslednjem letu ponovno padli na raven leta 2010, najnižji prihodki v celotnem proučevanem obdobju so bili zabeleženi v Salonitu v letu 2013 (Priloga 2, slika 5).

- Prodaja cementa in klinkerja: Analiza prodaje cementa in klinkerja za Slovenijo in tujino nam pokaže, da so v podjetju Salonit Anhovo v letih 2005-2008 konstantno povečevali prodajo cementa tako za domači trg kot za izvoz. Najvišjo prodajo so dosegli v letu 2008, s skupno 984.000 tonami prodanega cementa. Od leta 2009 naprej je prodaja začela padati, najnižjo količino prodaje so dosegli v letu 2010 s 553.000 tonami prodanega cementa. Kljub temu da so v tem letu ponovno začeli s prodajo klinkerja (42.000 ton), je bila prodaja najnižja v 10-letnem obdobju. Zaradi povečevanja prodaje klinkerja se je trend padanja prodaje ustavil, leta 2011 so v primerjavi z letom 2010 dosegli višjo skupno prodajo na račun povečevanja prodaje klinkerja (140.000 ton), medtem ko je bila prodaja cementa na domačih tleh še nižja od leta 2010. Proizvodnja cementa za izvoz se je počasi povečevala in se v zadnjih 4 letih giblje okrog 100.000–140.000 ton letne prodaje. Prodaja klinkerja je v zadnjih 4 letih postala vedno pomembnejša postavka pri prodaji in je v letu 2014 presegel letno prodajo cementa za Slovenijo. S skupno prodajo so v letu 2014 (804.000 ton) malenkostno preseglili skupno prodajo iz leta 2006 (765.000 ton), vendar je bil delež prodaje cementa za Slovenijo le polovični v primerjavi z letom 2006. V podjetju Salonit Anhovo so se v zadnjih 5 letih osredotočili na povečevanje prodaje klinkerja in cementa za izvoz (predvsem Italija, Hrvaška in Libija), prodaja cementa za Slovenijo pa je v skupni prodaji najnižja za celotno proučevano obdobje (Priloga 2, slika 2). V letu 2015 so se v podjetju Salonit Anhovo zaradi negotovih makro-ekonomskih razmer v sosednji Italiji in politične nestabilnosti v Libiji (pretežni trg za izvoz) soočali z novimi izzivi. Za ohranitev deleža med 10 % najboljšimi evropskimi cementarnami, so se v podjetju Salonit Anhovo odločili za obsežno, 11 mio investicijo v trajnostno in ekološko proizvodnjo, v prihodnjih letih nameravajo za nadgradnjo in avtomatizacijo proizvodnih procesov nameniti še dodatnih 14 mio EUR Vse to naj bi podjetju omogočilo ohranitev konkurenčne prednosti in konsolidacijo na slovenskem in evropskem trgu (Salonit Anhovo, 2015, str. 5).

Naj omenim, da v podjetju Salonit Anhovo ne navajajo, kolikšen del v poslovanju predstavlja posel s sežiganjem odpadkov oz. je to poslovna skrivnost. Dejansko sežiganje odpadkov predstavlja za Salonit Anhovo dobičkonosen posel, saj so to tudi sami priznali. Član uprave dr. Tomaž Vuk je v izjavi novinarki oddaje Preverjeno, s komercialne televizije POP TV, Ireni Pan, v prispevku »Nevarno«, z dne 4. 4. 2016, priznal: »dejansko za določen del teh materialov dobimo plačano, to pomeni, da opravimo neko storitev za imetnike odpadkov« (Slokar Kos, 2016).

1.2 Uradi, državne inštitucije, Občina Kanal ob Soči

- Agencija Republike Slovenije za okolje in prostor (v nadaljevanju ARSO): Predstojno ministrstvo za okoljsko problematiko je Ministrstvo za okolje in prostor (v nadaljevanju MOP). V okviru MOP deluje ARSO, ki objavlja dnevna, tedenska, mesečna, letna naznanila in obvestila, izdaja sklepe, odločbe o različnih okoljskih problematikah (uporabno, okoljevarstveno dovoljenje za spremembo v obratovanju naprave ipd).

Okoljevarstveno dovoljenje: Skladno z 82. členom Zakona o varstvu okolja je treba za obratovanje naprave ali za vsako večjo spremembo v obratovanju pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, če se v njej izvaja dejavnost, ki povzroča emisije v zrak, vode ali tla in so zanj predpisane mejne vrednosti emisij in to ni naprava, v kateri se izvaja dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega iz 68. člena Zakona o varstvu okolja. Naprava je nepremična ali premična tehnološka enota, za katero je določeno, da lahko povzroča obremenitev okolja, ker v njej poteka eden ali več določenih tehnoloških procesov in na istem kraju drugi z njimi neposredno tehnološko povezani procesi, ki lahko povzročajo obremenitev okolja. (Okoljevarstvena dovoljenja, b.l.)

ARSO je dne 6. 8. 2014 izdal Salonitu Anhovo sklep k nameravani spremembi obratovanja naprave za proizvodnjo cementnega klinkerja v rotacijski peči, s proizvodno kapaciteto 3180 ton na dan. Predvidena sprememba se je nanašala na uvedbo novih šifer nenevarnih odpadkov, ki se jih uporablja v procesu proizvodnje cementa kot sekundarno gorivo, zaradi česar se v okoljevarstvenem dovoljenju dovoljena količina odpadkov ne bo spreminjala. ARSO je ugotovil, da se s predlagano spremembo obratovanja naprave ne spreminja vrsta ali delovanje naprave ter razširitev, zato je izdal sklep, da ni potrebno izvesti presoje vplivov na okolje (Agencija Republike Slovenije za Okolje, b.l.).

S tem ukrepom je ARSO neposredno omogočil dvig dnevne količine sežganih odpadkov v Salonitu Anhovo. Nove šifre se nanašajo na 3D odpadke, to pomeni, da bodo sedaj vse odpadke pod visokim pritiskom stisnili/strnili v 3D oblike (npr. kocke), kaj se pa v njih nahaja, pa ne bo znano. Težava v tem je, da različni odpadki potrebujejo za uničenje različne nivoje temperature pri sežigu, različni odpadki sproščajo različne pline, snovi. Ob uvedbi 3D odpadkov se bodo različni odpadki, strnjeni v 1 obliko, sežigali skupaj v 1 rotacijski peči.

ARSO je v preteklih letih (2004 in 2008) s pomočjo Biotehniške fakultete v Ljubljani (oddelek za agronomijo), opravil raziskavo onesnaženosti tal v Sloveniji (v nadaljevanju ROTS), kjer so v vzorcih tal na različnih globinah opravljali analize vsebnosti nevarnih snovi v tleh. Za območje Občine Kanal ob Soči so bile analize tal opravljene v Anhovem in Desklah (Raziskave onesnaženosti tal Slovenije, b.l.). Novih testiranj zemljin se po letu 2008, preko raziskave ROTS, ni več opravilo.

- Občina Kanal ob Soči: se nahaja v srednji Soški dolini in meji z Italijo, natančneje Furlanijo Julijsko Krajino. Točno na meji teče mejna reka Idrija. Ozemlje Občine Kanal ob Soči je razdeljeno na tri dele: osrednji del z dolino reke Soče, hribovit svet Kanalskega Kolovrata na zahodu in na zahodni del Banjske planote na vzhodu. Kanal je upravno središče Občine Kanal ob Soči. Občino Kanal ob Soči uvrščamo glede na velikost ozemlja (147 m²) med velike občine (43.mesto med občinami v Sloveniji), glede na število prebivalcev pa med občine s srednjim številom prebivalstva. Občina se nadalje deli na osem krajevnih skupnosti: Kanal, Deskle, Ročinj, Kambreško, Lig, Avče, Levpa in Kal nad Kanalom. Največji naselji v občini sta Kanal in Deskle. Ostalo so predvsem manjši zaselki ali celo posamezne domačije (Kanal in okolica, 2016). Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju SURS) je na dan 01.01.2016 Občina Kanal ob Soči imela 5431 prebivalcev (Statistični urad Republike Slovenije, b.l.). Župan občine Kanal ob Soči je Andrej Maffi, to je njegov 3. mandat.

Ker se ob mojih večkratnih prošnjah na Občino Kanal ob Soči, ali mi lahko podajo njihovo stališče glede sežiganja odpadkov v podjetju Salonit Anhovo, na občini niso odzvali, sem se odločil, da bom podal le informacije o sklepih, razpravah na občinskih sejah, v zvezi s Salonitom Anhovo (Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor, b.l.):

- Sklic 10. redne seje občinskega sveta Občine Kanal ob Soči, 1. 4. 2016: 4. točka na dnevnem redu: Seznanitev z vlogo za spremembo gradbenega dovoljenja za projekt 3D podjetja Salonit Anhovo d.d.
- Sklic 9. redne seje Občinskega sveta Občine Kanal ob Soči, 26. 2. 2016: 5. točka na dnevnem redu: Razprava o prevzemanju vodarne Salonit Anhovo in sklepanje o potrditvi dokumenta identifikacije investicijskega projekta (v nadaljevanju DIIP) ter uvrstitvi investicije v načrt razvojnih programov (v nadaljevanju NRP) 2016/2019.
- Sklic 4. redne seje občinskega sveta Občine Kanal ob Soči, 7. 5. 2015: 2. točka na dnevnem redu: Pojasnila družbe Salonit Anhovo d.d. o spremljanju in obvladovanju vplivov na okolje; dopis Bernarde Skrt, naslovljen na občinski svet) in o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja.
- Sklic 8. redne seje Občinskega sveta Občine Kanal ob Soči, 14. 4. 2011: 1. točka na dnevnem redu: Center za ravnanje z odpadki Nova Gorica (v nadaljevanju CERO); kjer so svetniki razpravljali o kurjenju odpadkov v Salonitu Anhovo, kaj se bodo odpadki kurili, vplivi na okolje ipd.

V nadaljevanju povzemam izjave župana Andreja Maffija novinarki Ireni Pan, v oddaji Preverjeno (POP TV), prispevek Nevarno, z dne 5. 4. 2016. Naj vprašanje novinark, ali se županu ne zdijo podatki analiz vrtnin, opravljenih v okolici podjetja Salonit Anhovo, zaskrbljujoči, je odgovoril: »Še vedno se lahko predeluje zelenjava /.../ ob upoštevanju določenih omejitev: korenja, špinače, peteršilja se ne sme, ni pa rečeno, da se ne sme grozdja, paradižnika ali pa drugih stvari /.../ Ne, meni se ne zdi sporno /.../ Samo na

podlagi dveh opravljenih vzorcev ni možno delati panike, da je predelava nezdrava« (Slokar Kos, 2016).

Glede na to, da je te izjave dal sam župan in ker je g. Maffi prvi občan občine, je obenem zavezan in odgovoren za svoje izjave v zvezi z različnimi problematikami. Zato predpostavljam, da so njegove izjave tudi uradno stališče občine.

1.3 Prebivalstvo, civilna iniciativa, društvo EKO Anhovo in dolina Soče

Društvo EKO Anhovo in dolina Soče je bilo ustanovljeno v maju 2015, z namenom izboljšanja bivalnega okolja v Občini Kanal ob Soči. Trenutno šteje že več kot 60 članov, katerim daje podporo za delovanje preko 1.200 podpisov podpore, ki jih je zbrala predhodnica društva, Civilna iniciativa »Zagotovimo vsaj našim otrokom čisto in zdravo okolje«. V pogovoru z zaskrbljenimi občani so ustanovitelji društva ugotavljali, da občani zelo slabo poznajo problematiko sežiganja odpadkov v cementarni Salonit Anhovo oz. se sploh ne zavedajo škodljivosti te dejavnosti (Predstavitvena brošura EKO Anhovo, 2016).

- Poslanstvo oz. glavni cilj društva je:
 - prenehanje sežiganja odpadkov v cementarni Salonit Anhovo,
 - zagotovitev zdravega bivalnega okolja v Občini Kanal ob Soči in širšem vplivnem območju Salonita Anhovo.

- Društvo EKO Anhovo je prisotno pri sledečih aktivnostih:
 - aktivno sodelovanje pri debatah o okoljevarstvenih in naravovarstvenih vprašanjih,
 - ustrezno informiranje občanov o problematiki sežiganja odpadkov s podporo meritev inštitucij, mnenj strokovnjakov ...,
 - zahteve po verodostojnih in pravilno posredovanih informacij vsem interesnim skupinam v problematiki,
 - opozarjanje pristojnih inštitucij, inšpektoratov (inšpektorat za kmetijstvo in okolje, inšpekcija za okolje in prostor, rudarski inšpektorat), gasilcev (prijava na 112 zaradi izpusta bele tekočine v Sočo pri mostu v staro cementarno v Anhovem), javljanje preseganje hrupa, občasnih prekomernih izpustov praha (izpad filtrov v Salonit Anhovo),
 - aktivno sodelovanje s pobudami, predlogi, opozarjanji, protesti, pri sprejemanju nove okoljske zakonodaje.

- Nekaj prelomnic, ki jih v društvu EKO Anhovo ocenjujejo kot uspešno realizirane:
 - dosegli so, da sedaj podjetje Salonit Anhovo nima več razmetanih odpadnih gum/pnevmatik po dvorišču podjetja ter okolici tovarne. Pravilnik o skladiščenju gum (Uradni list RS št. 37/2011) določa, da morajo biti odpadne gume ustrezno

skladiščene ter zavarovane. Ker tega do opozoril društva EKO Anhovo v Salonitu Anhovo niso ustrezno izvajali, je društvo na to neupoštevanje opozorilo okoljski inšpektorat v Novi Gorici, ki je pregledal območje in izdal začasno ustavitev, za 3 mesece, izvajanja sežiganja odpadkov, dokler Salonit Anhovo ni ustrezno saniral območje odlagališč gum,

- zmanjšalo se je število zabeleženih incidentov (prekomernih izpustov, smrada), saj občani lahko prijavljajo te incidente pristojnemu okoljskemu inšpektoratu v Novi Gorici,
- povečuje se ozaveščenost ljudi o problematiki sežiganja odpadkov (katere odpadke se sežiga, koliko so nevarni ...). Vsa opozorila društva so podprta z analizami, meritvami neodvisnih inštitucij, inštitutov,
- predavanja o problematiki sežiganja odpadkov in vplivih na zdravje ljudi in okolje,
- razprava o gradbenem dovoljenju podjetju Salonit Anhovo v občinskem svetu,
- zaradi opozoril v zvezi z vplivi na okolje pri sežiganju odpadkov so dosegli, da se je opravilo analizo voda v občini.

Obenem v društvu EKO Anhovo opozarjajo, da so podatki o izpustih na virih izpustov v Salonitu Anhovo neverodostojni. V Salonitu imajo 44 virov izpustov, medtem ko se posredovani podatki inštitucijam, javnosti posreduje le iz meritev, opravljenih na glavnem dimniku, torej iz 1 izpusta.

Opozarjajo tudi, da v podjetju Salonit Anhovo nimajo ustreznih filtrov pri izpustih, saj obstoječi vrečasti filtri, ki se uporabljajo v procesu sežiganja odpadkov, ne zadržijo trdnih delcev (v nadaljevanju PM) velikosti PM10.

Na spletni strani okolje.info, ki jo upravlja Elektroinštitut Milan Vidmar, so definirali trdne delce (Trdni delci (PM10 in PM 2.5), 2016):

»Trdni delec (PM) je izraz za prah, ki je prisoten v zraku v določenem obdobju. Kot aerosol je v obliki vodne kapljice, v kateri je ujet trden ali tekoč delec. V veliki večini delcev je glavna komponenta ogljik, na tega pa se lahko vežejo primesi, kot so kovine, organska topila ali ozon. Najpogosteje se izvajajo v zadnjih letih meritve delcev premera 10 (PM₁₀) in 2,5 (PM_{2,5}) mikronov (v nadaljevanju µm), ki so zdravju najbolj škodljive. Sestava delcev je odvisna od izvora delcev. Velja, da se manjši in svetlejši delci zadržujejo v zraku dlje časa. Večji delci se zadržujejo v atmosferi nekaj ur, medtem ko lahko manjši delci ostanejo v atmosferi več tednov in se navadno »sperejo« iz atmosfere šele s padavinami. Delci so naravnega (dim gozdnih požarov, vulkanski pepel) ali antropogenega izvora (energetski objekti, promet, industrija, individualna kurišča). Delci vplivajo na zdravje ljudi, kakor tudi na klimo, vidnost in podobno. V zimskih mesecih pomembno prispevajo k emisiji trdnih delcev individualna kurišča na les in fosilna goriva. V preteklih letih so največji delež k izpustom skupnega prahu prispevala individualna kurišča. Promet predstavlja velik vir onesnaženja z najmanjšimi delci, predvsem na območjih z veliko gostoto prometa. Letna mejna koncentracija PM₁₀ za varovanje zdravja ljudi je 20 µg/m³«.

V pripravi je bila novela novega Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja (v nadaljevanju ZVO-1I) (Uradni list RS št. 30/2016), ki je po mnenjih društva EKO Anhovo ter ostalih okoljevarstvenih društev (EKO Krog iz Trbovelj, Greenpeace Slovenija, Alpe Adria Green) prinašala bistvene spremembe na področju izdajanja gradbenih, okoljskih, uporabnih dovoljenj novim in že obstoječim podjetjem, ki bi bistveno obremenila okolje.

Spremembe naj bi bile sledeče: ker se po novem ZVO-1I odpravlja časovna omejitev veljavnosti okoljskega dovoljenja (7. člen po novem zakonu/ 69. člen po starem oz. obstoječem zakonu je veljavnost okoljskega dovoljenja 10 let), bi to bistveno poslabšalo stanje v okolju, kjer obratujejo večja podjetja, ki z izpusti bistveno obremenjujejo okolje. Za podaljšanje okoljskega dovoljenja je potrebna tudi razprava v občinskem svetu občine, kjer podjetje obratuje in javna razprava. Z ukinitvijo možnosti podaljšanja okoljskega dovoljenja oz. z uveljavitvijo trajnega okoljskega dovoljenja v društvu EKO Anhovo vidijo težavo v tem, da je posledično iz odločanja izločena javnost in interesne skupine (občina, okoljevarstvena društva). Menijo, da je z odpravo časovne omejitve okoljskega dovoljenja to le voda na mlin večjim onesnaževalcem, saj se po enkrat pridobljenemu okoljskemu dovoljenju podjetju ne bi bilo več potrebno truditi za spoštovanje pravil in predpisov o izpustih, sežiganju odpadkov, skladiščenju gum, varnemu transporta nevarnih odpadkov itd.

Bistveno težavo v predlagani noveli novega zakona o varstvu okolja vidijo tudi v določbi 10. člena, ki opredeljuje, da se bo lahko ob določenih pogojih v okoljevarstvenem dovoljenju določilo manj stroge mejne vrednosti emisij, kot so določene na podlagi ravni emisij iz zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnologijah (angl. *Best Available Technology* (v nadaljevanju BAT)). V društvu EKO Anhovo so opozarjali, da bi se z interpretacijo tega člena lahko podjetja ob uporabi najboljše razpoložljive tehnologije, zaradi poslabšanih ekonomskih razmer podjetja, odločila za začasne ali trajne manj stroge mejne vrednosti izpustov. Težave so videli tudi v tem, da ti določeni pogoji v 10. členu niso bili natančno opredeljeni, zato bi lahko podjetja posledično manipulirala s tem členom. Ker se v društvu EKO Anhovo z novelo predlaganega ZVO-1I v določenih členih niso strinjali oz. so videli v teh členih velik potencialni problem na poslabšanje razmer v okolju, so se, skupaj s podporniki iz društva EKO Krog, v marcu 2016 odločili za protestni shod pred Državnim zborom Republike Slovenije (v nadaljevanju DZ).

Ker je novela predlaganega zakona, kljub njihovim protestom, bila v DZ sprejeta, so se v društvih obrnili na pomoč na Državni Svet Republike Slovenije (v nadaljevanju DS). DS so predstavili problematiko in njihove pomisleke pri sprejetju novega zakona, njihove trditve so podprli z mnenji strokovnjakov s tega področja in mnenji pravnikov. DS je zato dne 10. 3. 2016, na 20. seji sprejel predlog odločilnega veta na ZVO-1I (Državni svet republike Slovenije, 2016). DS je s tem vetom poslal predlog ZVO-1I v ponovno obravnavo v DZ, kjer je moral DZ v ponovno obravnavo in odločanje.

Nov ZVO-1I je bil sprejet 20. 4. 2016, v uradnem listu je bil objavljen 25. 4. 2016 (Uradni list RS št. 30/2016). V pripravi je vložitev tožbe na pristojno Evropsko sodišče.

2 ZAKONODAJA, UREDBE, DIREKTIVE, PRAVILNIKI

V tem poglavju navajam zakonodajo ter uredbe, direktive in pravilnike, ki urejajo področje okolja in sežiganja odpadkov.

- Zakonodaja Republike Slovenije: Vodilni predpis, ki ureja, sistematizira varovanje okolja, ravnanje z odpadki, obratovanje sežigalnic ipd., je Zakon o varstvu okolja (*Uradni list RS št. 39/2006–UPB1*, v nadaljevanju ZVO), ter novi ZVO-1I (*Uradni list RS št. 30/2016*). Kakšne spremembe novi ZVO-1I prinaša, je opisano v prejšnjem poglavju, pri predstavitvi društva EKO Anhovo.
- Uredbe, direktive, pravilniki s tega področja so (*Uradni list d.o.o.*, 2016):
 - Uredba o sežiganju odpadkov (*Uradni list RS št. 68/2008, 41/2009*)
 - Uredba o odpadkih (*Uradni list RS št. 37/2015, 69/2015*)
 - Uredba o ravnanju z odpadki (*Uradni list RS št. 34/2008*)
 - Uredba o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov (*Uradni list RS št. 73/1994, 50/2001, 56/2002, 84/2002, 76/2010*)
 - Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih (*Uradni list RS št. 32/2006, 98/2007, 62/2008, 53/2009, 61/2011, 108/2013*)
 - Uredba o odpadnih oljih (*Uradni list RS št. 24/2012*)
 - Uredba o predelavi nenevarnih odpadkov v trdno gorivo in njegovi uporabi (*Uradni list RS št. 96/2014*)
 - Uredba o ravnanju z izrabljenimi gumami (*Uradni list RS št. 63/2009*)
 - Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (*Uradni list RS št. 73/1994, 68/1996, 109/2011, 31/2007, 70/2008, 61/2009, 50/2013*)
 - Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta o industrijskih emisijah (*Uradni list L št. 334/2010*)
 - Direktiva 2000/76/ES Evropskega parlamenta in Sveta o sežiganju odpadkov (*Uradni list L št. 332/2000*)
 - Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta o odpadkih (*Uradni list L št. 312/2008*)
 - Direktiva Sveta 91/689/EGS o nevarnih odpadkih (*Uradni list L št. 377/1991*)
 - Direktiva Sveta 1999/31/ES o odlaganju odpadkov na odlagališčih (*Uradni list L št. 182/1999*)
 - Pravilnik o skladiščenju izrabljenih gum (*Uradni list RS št. 37/2011*)
 - Pravilnik o sežiganju odpadkov (*Uradni list RS št. 32/2000, 53/2001, 81/2002*)

3 NEKATERI STATISTIČNI PODATKI O OBČINI KANAL OB SOČI

V tem poglavju bom predstavil nekaj statističnih podatkov o Občini Kanal ob Soči.

Analiziral bom umrljivostne kazalnike, prirast ter izselitvene podatke. Za primerjavo sem vzel poleg Občine Kanal ob Soči še 2 občini, in sicer Ljubljana, kot glavno mesto, ter Občino Trbovlje, zaradi skupnega faktorja z Občino Kanal ob Soči, to je cementarna Lafarge, ki obratuje v Trbovljah. 3 občine sem namenoma izbral zaradi boljšega in jasnejšega pregleda, saj bi v množici podatkov iz več različnih občin, izgubili pregled ter smisel primerjave.

Proučevano obdobje je od leta 1995-2014. Treba je tudi opozoriti, da so v proučevanem obdobju do leta 2007 zbrani podatki nižji, saj so se v letu 2008 oblikovale nove občine in posledično so se tudi podatki v kazalnikih prikazali z bistvenim odstopanjem kot do leta 2007. To je lepo in jasno razvidno predvsem pri grafičnem prikazu skupnega prirasta in skupnega selitvenega prirasta.

Podatke o kazalnikih sem povzel v tabelah ter v grafičnih prikazih, dostopni na spletnih straneh SURS (Statistični urad Republike Slovenije, b.l.). Tabele in grafični prikazi omenjenih kazalnikov so v prilogah (Priloga 3 in priloga 4).

3.1 Prezgodnja umrljivost

Analiza prezgodnje umrljivosti (po občinah, po letih, po spolu skupaj) je v deležih in zajema primerjavo 3 občin (Kanal ob Soči, Ljubljana, Trbovlje). Kazalnik prezgodnje umrljivosti sem vzel, da bi proučil v teh 3 občinah, koliko je bilo po posameznih letih prezgodaj umrlih občanov.

Podatki kažejo v nekaterih letih dokaj podobne rezultate prezgodnje umrljivosti, v nekaterih letih pa je v precejšnje odstopanje pri eni ali drugi občini. To odstopanje navzgor se vidi pri Občini Kanal ob Soči v letih 1995, 2000, 2012, 2013, medtem ko je v letih 1996, 1999, 2003, 2005 bila inklinacija navzdol, najnižjo stopnjo umrljivosti med vsemi občinami je imela v letu 2011. V Občini Trbovlje so ta odstopanja od ostalih 2 občin v letih 2000, 2003, 2005, 2008, 2011, vendar ne tako izrazito v primerjavi z Občino Kanal ob Soči. V Občini Ljubljana je bila stopnja prezgodnje umrljivosti skozi preučevano obdobje nekje v razmerju z ostalimi dvema občinami iz primerjave, v letu 2014 pa je bila najnižja (gledano samo na Občino Ljubljana) (Priloga 3, tabela 3; priloga 4, slika 6) (Statistični urad Republike Slovenije, b.l.).

Podatek o prezgodnji umrljivosti sem vzel zaradi dolgoletnega obratovanja cementarn v podjetjih Salonit Anhovo ter Lafarge. V Salonitu Anhovo so pred več desetletji uprabljali v

proizvodnji škodljiv azbest (snov iz nezagorljivih azbestnih vlaken in nezagorljivega vezilnega materiala (Pogačnik, 2008)), ki se je skozi leta sproščal v okolje in ta škodljivost azbesta se je pokazala na umrljivosti šele desetletja kasneje, ko so prebivalci Občine Kanal ob Soči (pretežno bivši delavci podjetja Salonit Anhovo), ki so bili najbolj izpostavljeni azbestu, začeli umirati zaradi bolezni, ki se je razvila iz azbesta, to je azbestoza.

Dr. Metoda Dodič Fikfak, dr.med.spec.med.dela, je v publikaciji Zdravstveni preventivni program za ljudi, ki so bili izpostavljeni azbestu v goriški regiji, opisala azbestoza (Dodič Fikfak, 2003, str. 8),:

»Azbestna vlakna z vdihom pridejo v dihalni sistem. Veliko se jih zapiči v sapnice na krajih, kjer se te cepijo, druga gredo dalje do pljučnih mešičkov. Obrambne celice požrejo manjša azbestna vlakna, ki pridejo v pljučno tkivo, večjih pa ne morejo. Vlakna, ki obležijo v pljučih, postanejo tujki, zato se okrog njih naredijo brazgotinice – fibroza. Ker gre za milijone vlaken, nastane v pljučnem tkivu milijone malih brazgotinic okoli azbestnih vlaken: ker se število brazgotinic veča, je v pljučih vedno manj zdravega tkiva. Delavec zboli običajno 15 ali več let po izpostavljenosti. Bolezen napreduje ne glede na to, ali delavca odstranimo iz onesnaženega prostora ali ne, različno hitro, hitrosti napredovanja ni mogoče napovedati, lahko se je predvidi le z rednim spremljanjem. Simptomi so odvisni od stopnje razvoja bolezni. Običajno začne s težjim dihanjem pri naporu. Pri preiskavi pljučne funkcije opazimo restriktivno pljučno motnjo. Pri stopnjevanju bolezni nastopi težje dihanje že v mirovanju. Zaradi azbestoze se sčasoma okvari tudi srce. Delavec, ki ima azbestoza, ima tudi večje tveganje, da bo dobil pljučnega raka. Zato je posebej pomembno, da pacient, ki ima azbestoza, preneha kaditi in hodi na redne preglede k pulmologu«

Menim, da so podobni razlogi za prezgodnje umrljivosti v Občini Trbovlje oz. zaradi obratovanja cementarne v tej občini.

3.2 Skupni prirast na 1.000 prebivalcev

Kazalnik skupni prirast na 1.000 prebivalcev (po občinah, po letih, po spolu skupaj) sem vzela, da bi proučil v teh 3 občinah, koliko je bilo po posameznih letih več umrlih kot rojenih oz. obratno, več rojenih kot umrlih.

Podatki kažejo, da je v obdobju 1997/2006 praviloma več umrlih kot rojenih po posamezni občini, razen v nekaterih izjemah (Kanal 1997, 1999 ter Ljubljana 2005, 2006). V Ljubljani je od leta 2004 naprej bilo več rojenih kot umrlih, trend se je skozi vsa leta povečeval. V Občini Kanal pa je od leta 2000 do konca proučevanega obdobja, leta 2014, vsako leto bilo več občanov umrlo, kot pa se je rodilo otrok. To je bilo izrazito poznati v letih 2009 ter leta 2013. V Občini Trbovlje so imeli skozi celotno proučevano obdobje negativen prirast, največji je bil leta 2010 in 2013 (Priloga 3, tabela 4; priloga 4, slika 7) (Statistični urad Republike Slovenije, b.l.).

3.3 Skupni selitveni prirast na 1.000 prebivalcev

Kazalnik skupnega selitvenega prirasta na 1.000 prebivalcev (po občinah, po letih, po spolu skupaj) sem vzel, da bi proučil v teh 3 občinah, koliko je bilo po posameznih letih več izseljenih kot priseljenih oz. obratno, več priseljenih kot izseljenih.

Podatki kažejo, da so se ljudje v letih 1997-2006 malo izseljevali ali priseljevali v Občini Kanal in Trbovlje, medtem ko so se ljudje iz Ljubljane v letih 1997-2006 redno izseljevali. Trend izseljevanja se je v Ljubljani obrnil v letu 2007, ko se je prvič začelo več ljudi priseljevati kot izseljevati iz občine. V Občini Kanal ob Soči so se ljudje prva leta oz. do leta 2004 izmenično eno leto več izselili, naslednje leto pa več priselili v občino. Od leta 2004 naprej pa so se ljudje iz Občine Kanal ob Soči izseljevali, z izjemo leta 2007. Trend izseljevanja je bil v Občini Kanal ob Soči in Občini Trbovlje v obdobju 2009-2014 podoben. Največ ljudi na 1.000 prebivalcev se je v Občini Kanal ob Soči izselilo v letih 2009 in 2013 (Statistični urad Republike Slovenije, b.l.).

Podatek o skupnem selitvenem prirastu na 1.000 prebivalcev sem proučil, ker sem želel proučiti tudi skozi statistiko oz. skozi javno dostopne podatke, in sicer ali mnenja anketirancev (rezultati ankete, opravljene med prebivalci Občine Kanal ob Soči, so v naslednjem poglavju), da razmišljajo o izselitvi iz občine, držijo oz. sovpadajo tudi s kazalnikom skupnega selitvenega prirasta za Občino Kanal ob Soči. Ugotovitev iz opravljene ankete je potrjena tudi z vidika statističnega evidentiranja skupnega prirasta (Priloga 3, tabela 5; priloga 4, slika 8).

Statistični podatki o prezgodnji umrljivosti, skupnem prirastu ter skupnem selitvenem prirastu so delni pokazatelji določenega stanja v proučevanih občinah. Razlog, zakaj se kazalniki tako gibljejo, ni vedno samo eden, ampak jih je praviloma več. Od naravnih razlogov (umrljivost, rodnost), zdravstvenih in okoljskih (onesnaževanje, zdravstveni pogoji), urbanih (selitev iz podeželja v mesta), ekonomsko socialnih (boljši ekonomsko socialni pogoji v drugi občini ali državi), slučajnostnih (nesreče s smrtnimi izidi, čeprav majhen odstotek), individualnih (vsak posameznik ima svoj tehten razlog za izselitev) idr. Vsekakor pa so razlogi za odstopanja pri statističnih podatkih pri vseh treh kazalnikih v Občini Ljubljana v primerjavi z ostalima dvema proučevanima občinama različni, od ekonomsko-socialnih do okoljskih ter seveda osebnih razlogov. Motivi izseljevanja so bistveno različni kot pri Občinah Kanal ter Trbovlje, kjer naj bi imeli obe občini dokaj sorodne faktorje.

4 METODE DE LA

4.1 Anketa

4.1.1 Metoda anketiranja

Anketa je bila opravljena med prebivalci Občine Kanal ob Soči. Anketiranci so izpolnjevali anketo na podlagi anketnega vprašalnika, ki sem ga razdelil med okoliška društva, na bencinske črpalke, v športno-rekreativni center, na pošte, v lokale, pizzerijo (ter prosil lastnike oz. upravjalce, če lahko porazdelijo anketne vprašalnike izključno med občane in ne turiste). Po odzivu anketirancev anketni vprašalnik ni bil zahteven, vprašanja so bila razumljiva, zato ni bilo nobenih težav pri izpolnjevanju le-te, prav tako niso imeli nobenih pripomb na samo sestavo anketnega vprašalnika.

4.1.2 Anketni vprašalnik

Slovar slovenskega knjižnega jezika (v nadaljevanju SSKJ) definira anketo kot "zbiranje podatkov ali mnenj o določenem vprašanju", ki jo predstavimo oz. postavimo ustrezni skupini ljudi (Pogačnik, 2008, str. 34).

Pri sestavljanju anketnega vprašalnika sem se držal načela enostavnih in razumljivih vprašanj. Predolga ali komplicirana vprašanja so neustrezna za anketiranje, prav tako je potrebno paziti, da se ne postavlja sugestivna vprašanja oz. vprašanja, s katerimi bi spraševalec manipuliral z namenom pridobiti določene rezultate ankete.

Anketni vprašalnik je sestavljen iz dveh delov. Prvi del je demografski, drugi del pa vsebinski. V drugem delu sem želel pridobiti podatke, kako prebivalci Občine Kanal ob Soči dojemajo okolje, v katerem živijo, kako gledajo na problematiko sežiganja odpadkov. Obenem sem želel tudi izvedeti, koliko so informirani o tej problematiki, koliko jih osebno moti ter o morebitni izselitvi iz občine in če so, kakšni so razlogi za to razmišljanje.

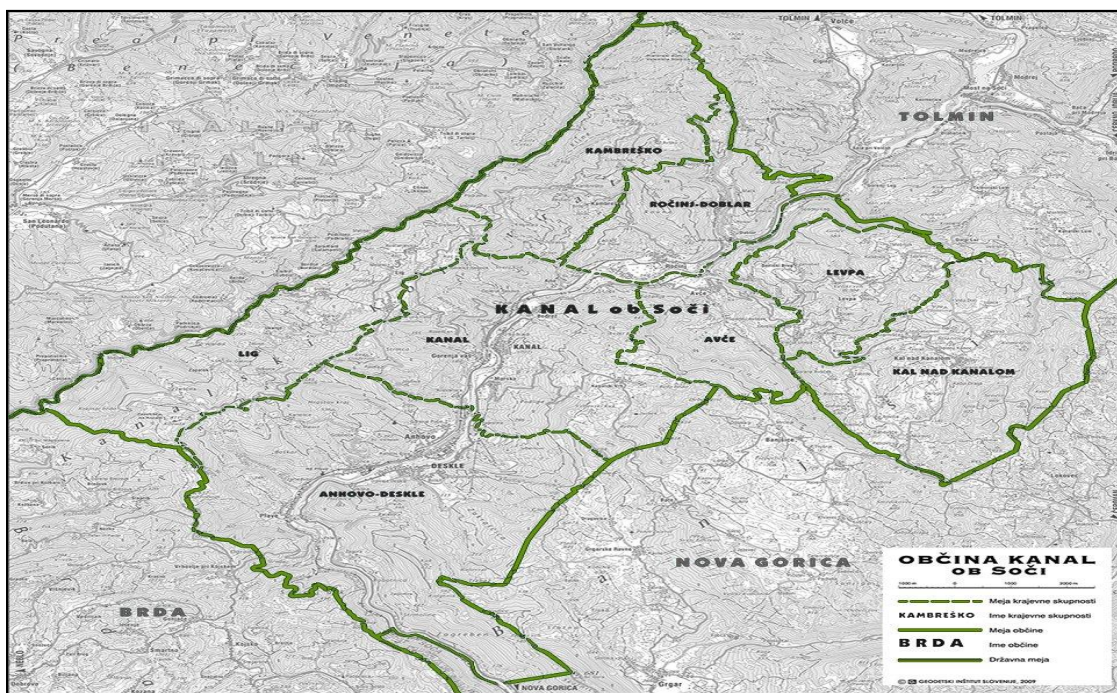
4.1.3 Ciljna skupina, vzorec

Ciljna skupina so bili občani, prebivalci Občine Kanal ob Soči. Anketo sem izvedel po neverjetnostnem vzorcu, torej ne slučajno, ampak namerno glede na lokacijo prebivališča, razpršeno med celotno občino, med prebivalce, ki živijo bližje podjetju Salonit Anhovo, v krajih Anhovo, Deskle, Morsko, Ložice, Gorenje Polje ter v krajih, ki so malenkostno oddaljeni od samega podjetja Salonit Anhovo, kot so Kanal, Ročinj, Lig, Avče, Dobljar itd. S to razpršeno izbiro sem poskušal pridobiti informacije ali se prebivalec, ki živi bližje podjetju Salonit Anhovo, kaj bolj zaveda problematike kot pa prebivalec, ki živi v 10 kilometrov oddaljenem Dobljarju. Torej sem prebivalce krajev, ki so bližje podjetju Salonit Anhovo (0-5 kilometrov (v nadaljevanju km)), dal v cono A (Anhovo, Deskle, Morsko,

Ložice, Gorenje Polje), prebivalce, ki živijo v nekaj kilometrov (5-15 km) oddaljenih krajih pa v cono B (Kanal, Avče, Ročinj, Dobljar, Lig).

Za lažjo predstavo, kje v občini stoji cementarna Salonit Anhovo in v zgornjem odstavku omenjena naselja, prilagam zemljevid območja oziroma Občine Kanal ob Soči :

Slika 2: Občina Kanal ob Soči, zemljevid

Vir: TIC Kanal, Kanal in okolica, b.l.

Neverjetnostne vzorce izbiramo z neverjetnostnim vzorčenjem. Pri neverjetnostnem vzorčenju enot ne izbiramo slučajnostno, ampak na druge načine, zlasti namerno, priložnostno in samoizbirno (Sagadin, 2009, str. 146).

4.2 Analiza anketiranja

Anketa je bila sestavljena za prebivalce Občine Kanal ob Soči in je vsebovala, vključno z demografskimi, 20 vprašanj. Anketo je izpolnilo 144 občanov Občine Kanal ob Soči, od tega je bilo 64 moških in 80 žensk. Ker sem želel pridobiti čimbolj realne odgovore, sem se odločil za anonimno anketo, odgovori so bili delno zaprtega tipa, delno odprtega (možno je bilo odgovoriti na več odgovorov ter podati tudi svoje mnenje pod »drugo«).

Po podatkih iz SURS, je bilo v Občini Kanal ob Soči dne 01.01.2016 skupaj 5431 prebivalcev (Statistični urad Republike Slovenije, b.l.). Torej je 144 izprašanih predstavljalo 2,65 % vseh občanov Občine Kanal ob Soči, zato rezultatov, pridobljenih z anketo, ne moremo posploševati.

Anketni vprašalnik (Priloga 5), rezultati ankete (Priloga 6, tabela 6) ter grafični prikazi rezultatov ankete (Priloga 7) so priloženi v prilogah. Rezultati ter grafični prikazi ankete so prikazani s pomočjo programa *Microsoft Office Word/Table* in *Microsoft Office Word/Chart*.

- Vprašanja iz ankete ter odgovori:
 - 1. vprašanje (Spol): Na prvo vprašanje je odgovorilo 144 občanov, od tega je bilo 64 moških in 80 žensk, kar predstavlja 44 % in 56 % (Priloga 7, slika 9).
 - 2. vprašanje (Starost): Na drugo vprašanje je odgovorilo 7 ljudi mlajših od 18 let, to je 5 %. Največ ljudi, 48, je odgovorilo v drugi skupini od 19–30 let, kar predstavlja 33 %, malenkost manj je vprašalnik izpolnilo občanov iz tretje starostne skupine od 31–45 let, in sicer 42 anketirancev, kar je 29 % vprašanih, občani iz četrte in pete starostne skupine so odgovorili v podobnem odstotku, in sicer jih je pristopilo k odgovarjanju 17 in 15 %, to je 25 in 22 občanov (Priloga 7, slika 10).
 - 3. vprašanje (Izobrazba): Največ anketirancev, 84, je imelo visokošolsko ali višješolsko izobrazbo, torej 58 %. Sledijo jim občani, vendar občutno manj, s srednjo ali poklicno izobrazbo (45 občanov ali 31 %). Najmanj anketiranih pa je imelo dokončano osnovno šolo (10 občanov ali 7 %) ter magistrski ali doktorski naziv, 4 % oz. 5 občanov (Priloga 7, slika 11).
 - 4. vprašanje (Potomstvo): 76 % anketirancev, tj. 110 občanov, je staršev oz. ima otroke, 14 % nima potomcev, tj. 20 anketirancev, od tega jih 10 % (14 občanov) razmišlja o naraščanju v prihodnosti. Vprašanje sem postavil namenoma, saj sem želel izvedeti, kolikšen delež med anketiranci je staršev, saj menim, da starši gledamo na določena življenjska vprašanja, problematike s čisto drugačnim pogledom kot pa ljudje brez otrok, posledično bi bili odgovori tako bolj realni (Priloga 7, slika 12).
 - 5. vprašanje (Ali se Vam zdi okolje, v katerem živite, čisto?): Ob vprašanju Ali se Vam zdi okolje, v katerem živite, čisto?, je 64 občanov oziroma 44 % odgovorilo negativno. Malenkost manj, 60 občanov oz. 42 % občanov je bilo zadovoljnih z okoljem, v katerem živijo, 15 občanov oz. 10 % anketiranih je bilo neopredeljenih, ostalih 5 vprašanih je odgovorilo »drugo«, vendar so vsi pustili prostor za samostojni pripis mnenja prazen. Opomba: 58 odgovorov »ne« iz cone A (Priloga 7, slika 13).
 - 6. vprašanje (Ali se Vam zdi, da se onesnaženost okolja izboljšuje ali slabša?): Ob vprašanju, ali se zdi občanom, da se okolje v Občini Kanal ob Soči izboljšuje, je pritrdilno odgovorilo 32 občanov, tj. 22 % vprašanih, medtem ko je negativno odgovorilo kar 75 občanov, kar predstavlja 52 % vprašanih. 30 občanov oz. 21 % vprašanim se je zdelo, da ostaja stanje okolja v občini nespremenjeno, 7 občanov oz. 5 % jih je odgovorilo »drugo«. Največ opomb je bilo »ne vem« oziroma »me ne zanima«. Opomba: 72 odgovorov »Se slabša« iz cone A (Priloga 7, slika 14).
 - 7. vprašanje (Percepcija onesnaženosti zraka v Občini Kanal ob Soči): Pri vprašanju »Koliko menite, da je v občini onesnažen zrak?«, razen odgovora »Nič ni

onesnažen«, na katerega je odgovorilo 7 občanov oz. 5 % anketirancev, so ostali odgovori bili nekako enakomerno porazdeljeni. Največ občanov, in sicer 56 oz. 39 % jih je sicer menilo, da je zrak v občini srednje onesnažen, malenkost manj (33 % oz. 48 občanov) je menilo, da je zrak malo onesnažen, kar 33 občanov oz. skoraj četrtina anketirancev pa je menila, da je zrak v občini zelo onesnažen (Priloga 7, slika 15).

- 8. vprašanje (Koliko Vas moti morebitna onesnaženost zraka v Občini?): Pri odgovorih, koliko občane moti morebitna onesnaženost zraka, sem dobil skoraj izenačen rezultat pri odgovorih »malo me moti« in »srednje me moti«, s 50 oz. 49 občani, ki so izbrali ta odgovora, kar je 35 % in 34 %. 30 občanov (21 %) je morebitna onesnaženost zraka zelo motila, medtem ko polovico manj (15 občanov oziroma 10 %) morebitna onesnaženost zraka sploh ni motila. Opomba: 58 odgovorov »zelo me moti« in »srednje me moti« iz cone A (Priloga 7, slika 16).
- 9. vprašanje (Kaj bi bilo potrebno storiti za izboljšanje onesnaženosti zraka v Občini?): Ker sem pri tem vprašanju pustil možnih več odgovorov, je nemogoče opredeliti, kolikšen je delež od vseh občanov, ki so izbrali nek odgovor, saj je 1 občan lahko izbral 1, 2, 3 ali vse možne odgovore. Zato bom povzel le številke, kako so odgovarjali anketiranci. Največ so se anketiranci odločili za odgovor b, torej »večja zavzetost ostalih interesnih skupin«, katerega so obkrojili 104-krat. Ostali odgovori, razen zadnjega »drugo«, so bili izbrani dokaj enakomerno, odgovor »večja zavzetost vseh prebivalcev v občini« so izbrali 32-krat, odgovore »na zadovoljivi ravni« in »ne vem« a po 28-krat oz. 22-krat. Odgovor e oz. »drugo« so obkrojili 10-krat, ker je bilo možen pripis svojega mnenja, so občani podali naslednja mnenja: »zakonodaja/inšpekcije/miselnost/me ne zanima«.
- 10. vprašanje (Glavni onesnaževalci okolja v občini?): Vprašanje št. 10 je bilo spet odprtega tipa, torej je bilo možno podati oz. izbrati več odgovorov, prav tako je bilo možno pripisati svoje mnenje pod točko »drugo«. 62 občanov je izbralo odgovor a), tj. »promet«, kar je najbrž mišljeno na tovorna vozila, ki jih je v precejšnjem številu na cestah v občini in morebiti tudi turistični promet proti Bovcu oz. Alpam. Največ je bilo izbranih odgovorov pod točko b), ki se glasi »industrija in energetika«, in sicer 98, odgovor »individualna kurišča« je izbralo 17 anketirancev. Odgovor »drugo« je izbralo 33 občanov, kateri so pripisali zraven tudi »sežigalnica odpadkov v Salonitu/ odlagališča oz. skladiščenje gum/ ne vem/ me ne zanima«.
- 11. vprašanje (Ali poznate društvo EKO Anhovo in dolina Soče?): Da občani poznajo društvo EKO Anhovo so potrdili s 111 odgovori »da«, 15 anketirancev še ni slišalo za omenjeno društvo, medtem ko se 18 občanom zdi, da so že slišali za omenjeno društvo. Odgovor »da« je krepko prevladoval, in sicer s 77 %, odgovora »ne« in »mislim, da sem že slišal za to društvo« sta si skoraj porazdelila odstotke, z 10,4 % in 12,5 %. Opomba: 111 odgovorov »da« iz cone A ter B (Priloga 7, slika 17).
- 12. vprašanje (Ali podpirate prizadevanja društva EKO Anhovo in dolina Soče?): Občani Občine Kanal ob Soči so dokazali, da stojijo ob strani oz. podpirajo društvo

EKO Anhovo, saj jih največji delež, torej 71,5 %, kar je 103 vprašanih, podpira prizadevanja društva in njegovo poslanstvo. 25 občanov, kar predstavlja 17 %, ne podpira prizadevanja društva, medtem ko 16 občanov (11 %) ne pozna namena in poslanstva društva. Opomba: vsi odgovori »da« iz cone A (Priloga 7, slika 18).

- 13. vprašanje (Ali je sežigalnica odpadkov za občane moteč faktor?): 11 občanov oziroma 8 % anketirancev ne moti, da v občini oz. v podjetju Salonit Anhovo obratuje sežigalnica odpadkov. 10 anketiranih več od prejšnjega odgovora malo moti obratovanje sežigalnice, 64 vprašanih oziroma 44 % moti obratovanje sežigalnice. 40 anketirancem oz. 28 % je sežigalnica odpadkov zelo moteč faktor, 8 občanov iz anketnega vzorca pa je izbralo odgovor »drugo«, h kateremu so pripisali »me ne zanima/nisem vedel, da imamo sežigalnico odpadkov«. Opomba: 96 odgovorov »me moti« in »zelo me moti« iz cone A (Priloga 7, slika 19).
- 14. vprašanje (Mnenje o seznanjenosti anketirancev oz. informiranosti o problematiki sežiganja odpadkov v občini): 10 občanov oziroma 7 % meni, da niso nič seznanjeni s problematiko, 30 % vprašanih (43 ljudi) meni, da so vendarle malo seznanjeni s to problematiko. Največ, 58 anketirancev, tj. 40 %, meni, da so dobro seznanjeni. kaj se dogaja v podjetju Salonit Anhovo, 28 občanov oz. 20 % meni, da zelo dobro poznajo problematiko, 5 občanov se je odločilo izbrati odgovor »drugo«, pripisov k odgovoru ni bilo. Opomba: 106 odgovorov »malo seznanjeni«, »dobro seznanjeni« in »zelo dobro seznanjeni« iz cone A (Priloga 7, slika 20).
- 15. vprašanje (Kaj občane najbolj moti pri sežiganju odpadkov): Občani so izrazili svoje mnenje tudi glede motečih dejavnikov v zvezi s sežiganjem odpadkov. Predvideno je največ anketiranih odgovorilo, da jih najbolj motijo plini, ki se sproščajo pri sežiganju, za kar se je odločila kar tretjina vprašanih oz. 48 občanov. Odgovora »hrup« in »drugo« sta imela enako število preferenc, torej po 30 vsak (21 %), pri odgovoru »drugo« so anketiranci pripisali »izpusti (kar je v bistvu bilo mišljeno že pri odgovoru c)/ skladiščenje gum/ mrčes oz. komarji/ tovorni promet«. Odgovor »hrup« je izbralo 21 % anketirancev (30), odgovor »vonj/smrad« pa 25 anketirancev (17 %) (Priloga 7, slika 21).
- 16. vprašanje (Mnenje o tem, ali je v podjetju Salonit Anhovo narejeno vse potrebno za varno sežiganje odpadkov): Odgovori pri tem vprašanju so pokazali, da 78 anketirancev meni, da je storjeno premalo za varno sežiganje odpadkov, kar predstavlja 54 % anketirancev. 40 vprašanih oz. 28 % jih meni, da ni storjeno nič za varno sežiganje odpadkov, 21 anketirancev oz. 15 % je mnenja, da se podjetje Salonit Anhovo trudi za varno sežiganje odpadkov, medtem ko 5 anketiranih (3,5 %) meni, da niso dovolj dobro seznanjeni glede uporabljene tehnologije, spoštovanja predpisov oz. prizadevnosti podjetja Salonit Anhovo k varnemu sežiganju odpadkov. Opomba: 115 negativnih odgovorov iz cone A. (Priloga 7, slika 22).
- 17. vprašanje (Mnenje o tem, ali podjetje Salonit Anhovo pravilno obvešča o tej problematiki): Kljub možnim štirim odgovorom, so se anketiranci odločili le za 3 odgovore, in sicer največ, 66 anketirancev se je odločilo za odgovor »ne trudijo se

- obveščati« (46 %), 43 vprašanih oz. 30 % jih ni opredeljenih glede tega vprašanja oz. se ne morejo odločiti, ali so informacije zadostne ali nezadostne. 35 občanov (24 %) iz anketnega vzorca meni, da je njihov nivo obveščenosti v zvezi s problematiko na zadovoljivi ravni. Kot sem dejal, se nihče ni odločil za 4. odgovor oz. »drugo«. Opomba: 59 negativnih odgovorov iz cone A (Priloga 7, slika 23).
- 18. vprašanje (Mnenje o verodostojnosti posredovanih podatkov): 75 vprašanih oz. nekaj več kot polovica (52 %) je mnenja, da posredovani izmerjeni podatki s strani podjetja Salonit Anhovo niso verodostojni, 35 vprašanih oz. 24 % meni, da so podatki pravilni. 30 občanov (21 %) iz anketnega vzorca ne ve, ali so podatki verodostojni ali ne, 4 občani so izbrali možnost »drugo«, kar je 3 %. Pripisov k odgovoru »drugo« ni bilo. Opomba: 75 odgovorov »ne« iz cone A (Priloga 7, slika 24).
 - 19. vprašanje (Ali občani razmišljajo o izselitvi iz občine?): Ali so občani iz anketnega vzorca zadovoljni z okoljem, v katerem živijo ozi. ne čutijo potrebe po izselitvi, je pokazalo to vprašanje. Več kot polovica anketirancev (78 občanov, tj. 54 %) je odgovorilo, da niso oz. ne razmišljajo o izselitvi iz občine, 44 vprašanih oz. 30 %, so razmišljali oz. razmišljajo o izselitvi iz občine, ostalih 22 sodelujočih v anketi oz. 15 % se ni moglo opredeliti glede tega vprašanja. Opomba: 42 odgovorov »da« iz cone A (Priloga 7, slika 25).
 - 20. vprašanje (Razlogi za morebitno izselitev): Zadnje vprašanje je bilo vezano na prejšnje oz. naj bi na to vprašanje odgovarjali tisti anketiranci, ki so pri prejšnjem vprašanju odgovorili, da razmišljajo o izselitvi iz občine (44 anketirancev). Ker je bilo vprašanje odprtega tipa in dovoljenih več odgovorov, je skupno število odgovorov večje od možnih 144, saj je lahko 1 anketiranec izbral med 1, 2, 3 ali vsemi odgovori. Prednjačila sta odgovora »urbani in okoljski/zdravstveni vidik«, s po 36 oz. 39 odgovori, sledil jima je odgovor »ekonomski vidik« s 24 odgovori, odgovora »ne vem« in »drugo« sta imela po 11 oz. 18 izbir.

4.3 Povzetek / ključne ugotovitve ankete

Anonimno anketo, ki je bila opravljena med prebivalci Občine Kanal ob Soči, je izpolnilo 144 občanov in občank. V anketi je sodelovalo več žensk kot moških. Kot sem že prej omenil, se rezultatov ne sme posploševati, saj je analiziran vzorec 144 sodelujočih predstavljal manj kot 3 % celotnega prebivalstva Občine Kanal ob Soči.

- Rezultati ankete so me pripeljali do naslednjih zaključkov:
 - pretežno so odgovarjali občani s srednjo ali poklicno izobrazbo,
 - večina le-teh je bila staršev;
 - občani so bili delno zadovoljni s kvaliteto okolja, v katerem živijo,
 - vendar so obenem menili, da se stanje onesnaženosti okolja ter zraka skozi čas slabša,

- občani so menili, da je še veliko rezerv pri vseh interesnih skupinah k skupnemu zavzemanju k izboljšanju stanja onesnaženosti okolja,
- kot glavne onesnaževalce v občini so označili industrijo in energetiko, sežigalnico odpadkov v podjetju Salonit Anhovo ter promet,
- občani dobro poznajo društvo EKO Anhovo in dolina Soče ter njegovo poslanstvo in podpirajo prizadevanja društva,
- občane je motilo obratovanje sežigalnice v občini,
- pri sežiganju odpadkov jih najbolj motijo plini, ki se sproščajo ob sežiganju,
- menili so, da so dovolj dobro seznanjeni s problematiko sežiganja odpadkov,
- mnenja, ali podjetje Salonit Anhovo pravilno in verodostojno obvešča in pravilno izmerja podatke o sežiganju odpadkov, so bila pretežno negativna,
- nekaj več kot polovica sodelujočih v anketi meni, da je storjeno premalo za varno sežiganje odpadkov,
- vseeno občani, ki so sodelovali v anketi, ne razmišljajo o izselitvi iz občine oz. jih razmišlja o tem le dobra tretjina,
- tisti, ki razmišljajo o izselitvi iz občine, so kot glavni razlog izselitvi izpostavili urbani ter okoljski oz. zdravstveni vidik,
- pričakovano so bili občani, ki živijo v coni A, bolj negativno nastrojeni pri določenih okoljskih vprašanjih v zvezi s sežigalnico, informiranjem v zvezi s problematiko ter pri izselitvi.

Rezultati opravljene ankete pa vendarle pokažejo smernice, mnenja občanov, da bi bilo v občini potrebno postoriti še marsikaj za boljše življenjske pogoje, čistejše okolje za vse prebivalce. Težnje k temu so občani pokazali s pripombami glede povečanja prometa (tovornjaki z odpadki), izboljšanja tehnologije, ki se uporablja pri filtriranju izpušnih plinov, dimov, ki se sproščajo ob sežiganju, boljšega skladiščenja odpadnih gum ter tudi boljšega in verodostojnejšega informiranja s strani podjetja Salonit Anhovo ter Občine Kanal ob Soči.

SKLEP

Namen strokovne naloge je bil, da bi zunanjemu opazovalcu na relevanten način predstavil problematiko sežiganja odpadkov v podjetju Salonit Anhovo. Problematike ne moremo v celoti razumeti, v kolikor se ne predstavi proizvodnje cementa in klinkerja in zakaj je v tej proizvodnji vmesni člen sežiganja odpadkov, prav tako je bilo pomembno analizirati poslovanje podjetja Salonit Anhovo skozi vidike finančnih kazalnikov, bilance stanja za posamezna leta, poročila ter s primerjavo z v panogi konkurenčnim podjetjem Lafarge cement.

Analize oz. podatki o poslovanju kažejo, da so se v podjetju Salonit Anhovo v zadnjih letih reorganizirali in spremenili strukturo prodaje cementa in klinkerja ter začrtali strategijo prodaje na slovenskem in tujih trgih.

Seveda to ne bi bilo mogoče brez ustreznih regulatorjev okolja, ki so prisotni v obliki zakonodaje, uredb, inštitucij.

Najpomembnejši zakon s tega področja je ZVO-1I, katerega nova oblika je bila sprejeta v Državnem zboru marca 2016. Novela novega zakona je naletela na pripombe s strani različnih ekoloških društev (EKO Anhovo, EKO Krog, Alpe Adria Green, Greenpeace Slovenija), saj so ta društva, organizacije opozarjala na bistvene spremembe v določenih členih zakona, ki bi onesnaževalcem še olajšali delo pri nadaljevanju svojih nečistih praks poslovanja, omogočili bi lažje pridobivanje trajnih okoljskih dovoljenj (in ne 10-letnih kot je sedaj), ob predpostavki BAT bi lahko podjetja uveljavljala začasni moratorij na okoljske omejitve oz. prekoračitev mejnih vrednosti izpustov.

EKO društva in organizacije, ki se z novelo novega ZVO-1I niso strinjala, so se obrnila na pomoč na Državni Svet, ki je prisluhnil društvom in je izglasoval veto na nov ZVO-1I, zato je bil na novo poslan v razpravo in odločanje v DZ. Kljub temu je bil nov ZVO-1I sprejet marca 2016. EKO društva in organizacije pripravljajo vložitev tožbe na pristojno EU sodišče.

Poleg zakonodaje, uredb, pravilnikov (slovenskih in EU) ima pomembno vlogo v tej problematiki tudi lokalna skupnost oz. Občina Kanal ob Soči ter prebivalstvo. Vloga občine je, da skrbi za dobrobit vseh interesnih skupin, ki delujejo v občini (prebivalstvo na eni strani, gospodarstvo na drugi strani), vendar se po dejanjih Občine zdi, da so župan oz. občinski svet bolj naklonjeni industrializaciji občine na račun okolja, zdravja in dobrobiti občanov.

V veliko pomoč meni in zunanjemu opazovalcu te problematike je tudi opravljena anketa med prebivalci Občine Kanal ob Soči, katere rezultati kažejo, da so prebivalci naselij, mest, zaselkov, ki so bližje podjetju Salonit Anhovo, bistveno manj naklonjeni poslovanju podjetja v trenutni obliki, torej z uporabo oz. sežiganjem odpadkov v proizvodnem procesu. Odgovori teh občanov so se razlikovali od odgovorov občanov, ki so od podjetja oddaljeni nekaj kilometrov stran, kar kaže na določeno mero brezbržnosti med prebivalci bolj oddaljenih zaselkov, naselij v občini oz. sklepam, da se le-ti ne toliko zavedajo, da je ta problematika dejansko problematika vseh občanov v občini ter seveda tudi sosednjih občin. Vendar moram poudariti še enkrat, da reprezentativni vzorec 144 občanov (kateri so pristali na odgovarjanje v anketi) predstavlja le manj kot 3 % vseh prebivalcev občine, zato rezultatov ne moremo posploševati, saj je vzorec majhen. Za bolj relevantne, realne rezultate bi bilo potrebno povečati reprezentativni vzorec.

LITERATURA IN VIRI

1. Agencija Republike Slovenije za Okolje. (b.l.) *Sklep o nameravani spremembi v obratovanju naprave za proizvodnjo cementnega klinkerja v rotacijski peči*. Najdeno 3. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.arso.gov.si/novice/datoteke/032270-SALONIT%20ANHOVO%20sklep%206avg2014.pdf>
2. Direktiva 1991/689/ES Sveta o nevarnih odpadkih. *Uradni list L št. 377/1991*.
3. Direktiva 1999/31/ES Sveta o odlaganju odpadkov na odlagališčih. *Uradni list L št. 182/1999*.
4. Direktiva 2000/76/ES Evropskega parlamenta in Sveta o sežiganju odpadkov. *Uradni list L št. 332/2000*.
5. Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta o odpadkih. *Uradni list L št. 312/2008*.
6. Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta o industrijskih emisijah. *Uradni list L št. 334/2010*.
7. Dodič Fikfak, M. (2003). *Poklicne bolezni zaradi izpostavljenosti azbestu. Zdravstveni preventivni program za ljudi, ki so bili izpostavljeni azbestu v goriški regiji*. Nova Gorica: Zavod za zdravstveno varstvo.
8. Državni svet republike Slovenije. (2016). *20. izredna seja Državnega Sveta Republike Slovenije*. Najdeno 3. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.ds-rs.si/?q=20-izredna-seja-drzavnega-sveta-republike-slovenije-0>
9. Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor. (b.l.). *Seje občinskega sveta*. Najdeno 15. junija 2016 na spletnem naslovu http://www.lex-localis.info/Iskalnik.aspx?IskalniNiz=%&NacinIskanja=0&Obcina=3aebfc23-daaa-4e4b-8003-87f2a0a1ee36&VrstaDokumenta=SEJE_OBCINSKEGA_SVETA
10. Jakopič N. (2006). *Perspektive ravnanja s sekundarnimi energenti z vidika nabave v podjetju Salonit Anhovo*. (specialistično delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
11. *Kanal in okolica*. Najdeno 26. maja 2016 na spletnem naslovu <http://www.tic-kanal.si/kanal-in-okolica/>
12. Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev. (b.l.). *V Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije*. Najdeno 4. junija 2016 na spletni strani <http://www.zvezarfr.si/pripomocki/slovar?pojem=koeficient%20kapitalske%20pokritosti%20osnovnih%20sredstev>
13. *Okoljevarstvena dovoljenja*. Najdeno 3. junija 2016 na spletnem naslovu http://okolje.arso.gov.si/onesnazevanje_zraka/vsebine/okoljevarstvena-dovoljenja
14. *Okoljski podatki*. Najdeno 26. junija 2016 na spletnem naslovu http://www.salonit.si/okoljski_podatki/
15. Pogačnik, A. (2008). *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: DZS.
16. Pravilnik o sežiganju odpadkov. *Uradni list RS št. 32/2000, 53/2001, 81/2002*.
17. Pravilnik o skladiščenju izrabljenih gum. *Uradni list RS št. 37/2011*.
18. *Predstavitvena brošura EKO Anhovo*. Najdeno 4. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.ekoanhovo.org/okoljevarstvo/predstavitvena-brosura-eko-anhovo/>

19. Raziskave onesnaženosti tal Slovenije. (b.l.). *Prikaz vzorčenja točk ROTS po območjih*. Najdeno 2. junija 2016 na spletnem naslovu <http://soil.bf.uni-lj.si/rots/index.php?page=gis/o5>
20. Return on assets (ROA). (b.l.a.). V *Investopedia*. Najdeno 4. junija 2016 na spletni strani <http://www.investopedia.com/terms/r/returnonassets.asp>
21. Return on equity (ROE). (b.l.b.). V *Investopedia*. Najdeno 4. junija 2016 na spletni strani <http://www.investopedia.com/terms/r/returnonequity.asp>
22. Sagadin, J. (2009). Veljavnost kvantitativnih empiričnih raziskav na vzgojno-izobraževalnem področju. *Sodobna pedagogika 3/2009*. Najdeno 3. junija na spletnem naslovu <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-LBQ536OX>
23. Salonit Anhovo (2015). *Naš list*. Najdeno 3. junija 2016 na spletnem naslovu https://issuu.com/salonitanhovo/docs/nas_list_22_lowres (b.l.)
24. Slokar Kos, T. (urednik). (2016, 5. april). *Preverjeno* [televizijska oddaja]. Ljubljana: Pro Plus.
25. Statistični urad Republike Slovenije. (b.l.a.). *Prebivalstvo po: SPOL, OBČINE, POLLETJE, STAROST*. Najdeno 28. maja 2016 na spletnem naslovu <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp>
26. Statistični urad Republike Slovenije. (b.l.b.). *Umrli po: OBČINE, MERITVE, SPOL, LETO*. Najdeno 28. maja 2016 na spletnem naslovu <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp>
27. Statistični urad Republike Slovenije. (b.l.c.). *Skupni prirast prebivalstva po: OBČINE, MERITVE, LETO*. Najdeno 28. maja 2016 na spletnem naslovu <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp>
28. Statistični urad Republike Slovenije. (b.l.d.). *Selitveno gibanje prebivalstva po: OBČINE, MERITVE, LETO*. Najdeno 28. maja 2016 na spletnem naslovu <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp>
29. *Trdni delci (PM10 in PM 2.5)*. Najdeno 3. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.okolje.info/index.php/kakovost-zraka/trdni-delci>
30. TSmedia d.o.o (b.l.a.). *Finančni podatki*. Najdeno 4. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D>
31. TSmedia d.o.o (b.l.b.). *Kazalniki uspešnosti, donosnosti, likvidnosti*. Najdeno 4. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D>
32. TSmedia d.o.o (b.l.c.). *Prihodki in dobiček*. Najdeno 4. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D>
33. TSmedia d.o.o (b.l.d.). *Grafična analiza*. Najdeno 4. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D>
34. TSmedia d.o.o (b.l.e.). *Tržni delež*. Najdeno 4. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D>
35. TSmedia d.o.o (b.l.f.). *Prihodki*. Najdeno 4. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D>
36. TSmedia d.o.o (b.l.g.). *Stopnja osnovnosti investiranja*. Najdeno 4. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/informacije/pomoc/>

37. Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. *Uradni list RS* št. 73/1994, 68/1996, 109/2011, 31/2007, 70/2008, 61/2009, 50/2013.
38. Uredba o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov. *Uradni list RS* št. 73/1994, 50/2001, 56/2002, 84/2002, 76/2010.
39. Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih. *Uradni list RS* št. 32/2006, 98/2007, 62/2008, 53/2009, 61/2011, 108/2013.
40. Uredba o odpadkih. *Uradni list RS* št. 37/2015, 69/2015.
41. Uredba o odpadnih oljih. *Uradni list RS* št. 24/2012.
42. Uredba o predelavi nenevarnih odpadkov v trdno gorivo in njegovi uporabi. *Uradni list RS* št. 96/2014.
43. Uredba o ravnanju z izrabljenimi gumami. *Uradni list RS* št. 63/2009.
44. Uredba o ravnanju z odpadki. *Uradni list RS* št. 34/2008.
45. Uredba o sežiganju odpadkov. *Uradni list RS* št. 68/2008, 41/2009.
46. Zakon o varstvu okolja. *Uradni list RS* št. 39/2006–UPB1, 70/2008, 108/2009, 48/2012, 57/2012, 92/2013, 56/2015, 102/2015, 30/2016.
47. *Zgodovina*. Najdeno 3. junija 2016 na spletnem naslovu http://www.salonit.si/o_druzbi/zgodovina/

PRILOGE

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Finančni podatki; kazalniki uspešnosti, donosnosti, likvidnosti	1
Priloga 2: Grafični prikazi prihodkov in dobička; pregled prodaje cementa in klinkerja; analiza gibanja kapitala, čistega dobička ali izgube, sredstev ter EBITDA; primerjava podjetij Salonit Anhovo in Lafarge cement (tržni delež in prihodki).....	3
Priloga 3: Kazalniki prezgodnje umrljivosti, skupnega prirasta in skupnega selitvenega prirasta	6
Priloga 4: Grafični prikazi prezgodnje umrljivosti, skupnega prirasta in skupnega selitvenega prirasta	8
Priloga 5: Anketni vprašalnik.....	10
Priloga 6: Rezultati ankete	15
Priloga 7: Grafični prikazi rezultatov ankete	17

PRILOGA 1: Finančni podatki; kazalniki uspešnosti, donosnosti, likvidnosti

Tabela 1: Finančni podatki podjetja Salonit Anhovo; za obdobje 2013/2014

Opis	2013	2014	Indeks 2013/2014
Sredstva	146.160,227 EUR	134.309,519 EUR	0,92 √
Kapital	85.800,052 EUR	86.740,054 EUR	1,01 ∧
Čisti prihodki od prodaje	42.708,419 EUR	48.138,451 EUR	1,13 ∧
Čisti dobiček ali izguba obračunskega obdobja	-24.638,765 EUR	1.094,108 EUR	2,04 ∧
Kratkoročne poslovne terjatve	15.331,823 EUR	13.070,527 EUR	0,85 √
Kratkoročne obveznosti	22.142,123 EUR	22.784,169 EUR	1,03 ∧
Dolgoročne obveznosti	37.318,951 EUR	23.842,515 EUR	0,64 √
Dodana vrednost	16.397,820 EUR	20.446,680 EUR	1,25 ∧
EBITDA	3.038,741 EUR	11.797,138 EUR	3,88 ∧
EBITDA stopnja	7,05	24,27	3,44 ∧
Število zaposlenih	162	200	1,23 ∧

Vir: TSmedia d.o.o., Finančni podatki, b.l., www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D

Tabela 2: Kazalniki uspešnosti, donosnosti, likvidnosti,; za podjetje Salonit Anhovo; za obdobje 2012/2014

Postavka	2012	2013	2014
Kazalniki uspešnosti:			
Dodana vrednost	17.057.590 €	16.397.820 €	20.446.680 €
Dodana vrednost na zaposlenega	98.599 €	101.221 €	102.233 €
EBITDA	5.348.424 €	3.038.741 €	11.797.138 €
EBITDA stopnja	10,16	7,05	24,27
Prihodki na zaposlenega	334.090 €	287.145 €	249.076 €
Stroški dela na zaposlenega	41.162 €	32.630 €	31.393 €
Kazalniki donosnosti:			
Čista donosnost kapitala (ROE)	-8,9	-28,72	1,26
Čista donosnost sredstev (ROA)	-5,12	-16,86	0,81
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,0	0,9	1,1
Kazalniki likvidnosti:			
Hitri koeficient likvidnosti	0,3	0,1	0,2

se nadaljuje

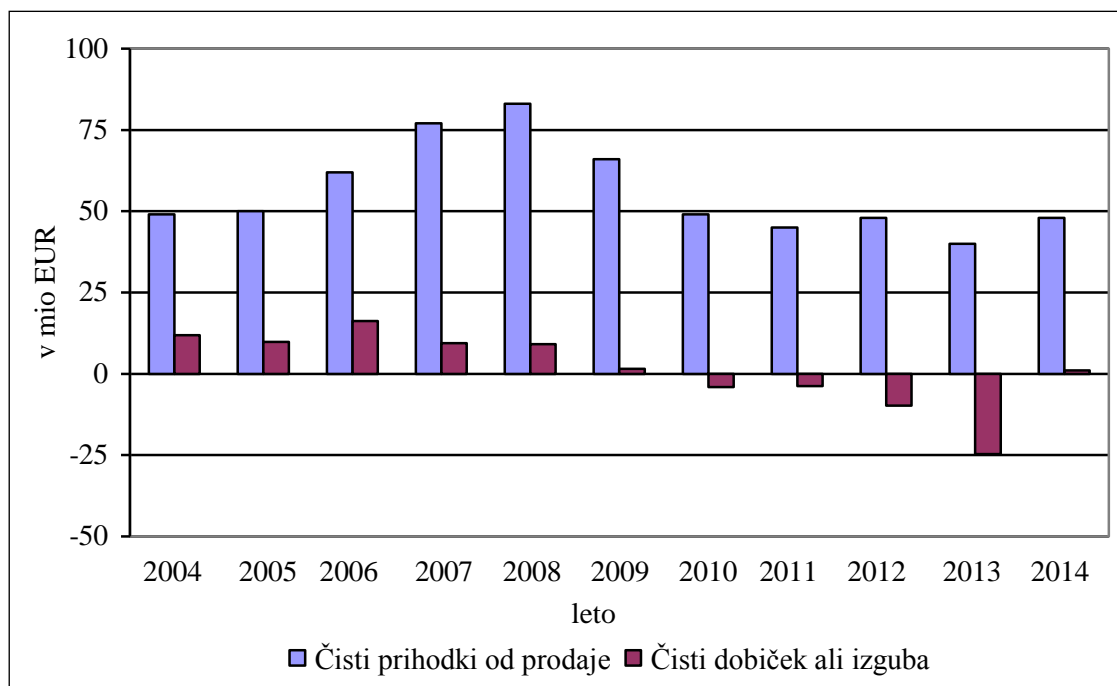
Tabela 2: Kazalniki uspešnosti, donosnosti, likvidnosti,; za podjetje Salonit Anhovo; za obdobje 2012/2014 (nad.)

Postavka	2012	2013	2014
Pospešeni koeficient likvidnosti	0,7	0,8	0,8
Kratkoročni koeficient likvidnosti	0,9	1,1	1,1
Stopnja lastniškosti financiranja	57,59	58,70	64,58
Stopnja osnovnosti investiranja	53,34	65,11	65,48
Koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev	1,1	0,9	1,0

Vir: TSmedia d.o.o., Kazalniki uspešnosti, donosnosti, likvidnosti, b.l., www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D

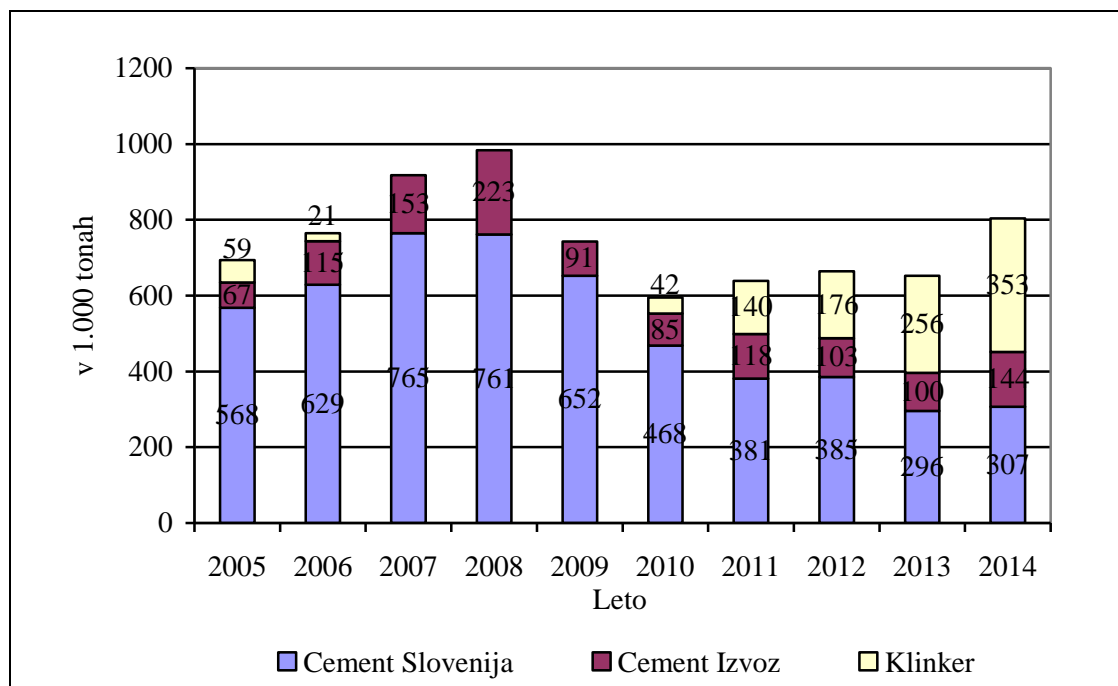
PRILOGA 2: Grafični prikazi prihodkov in dobička; pregled prodaje cementa in klinkerja; analiza gibanja kapitala, čistega dobička ali izgube, sredstev ter EBITDA; primerjava podjetij Salanit Anhovo in Lafarge cement (tržni delež in prihodki)

Slika 1: Prihodki in dobiček podjetja Salanit Anhovo, za obdobje 2004/2014

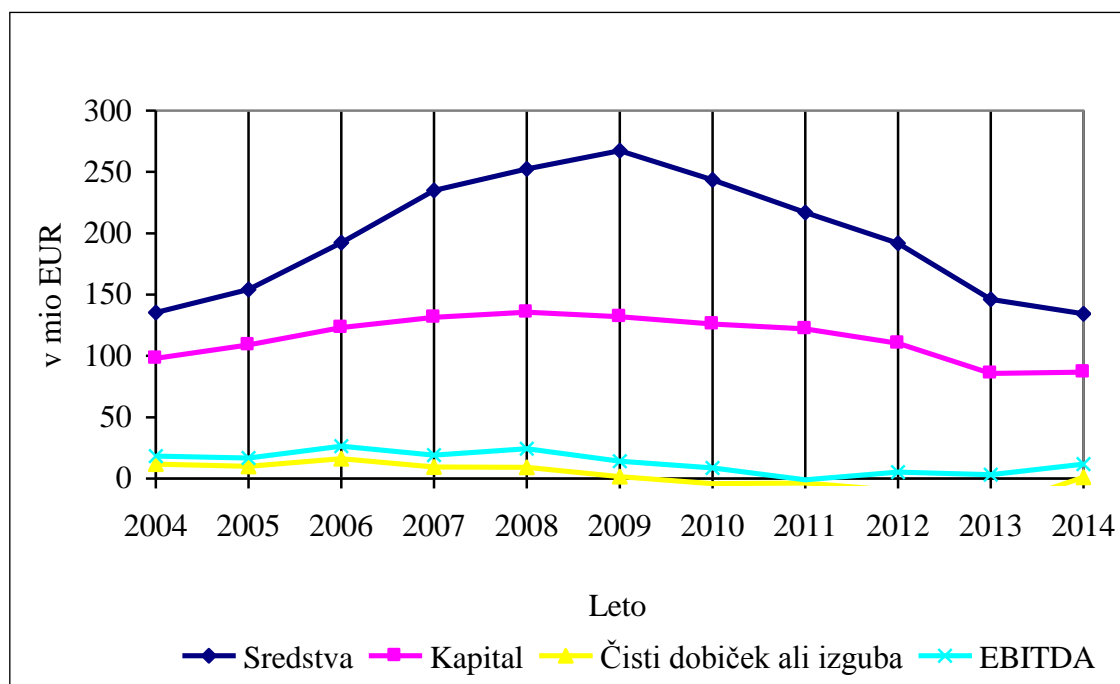
Vir: TSmedia d.o.o, Prihodki in dobiček, b.l., www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D

Slika 2: Pregled prodaje cementa (slovenski in tuji trg) in klinkerja, za obdobje 2005/2014

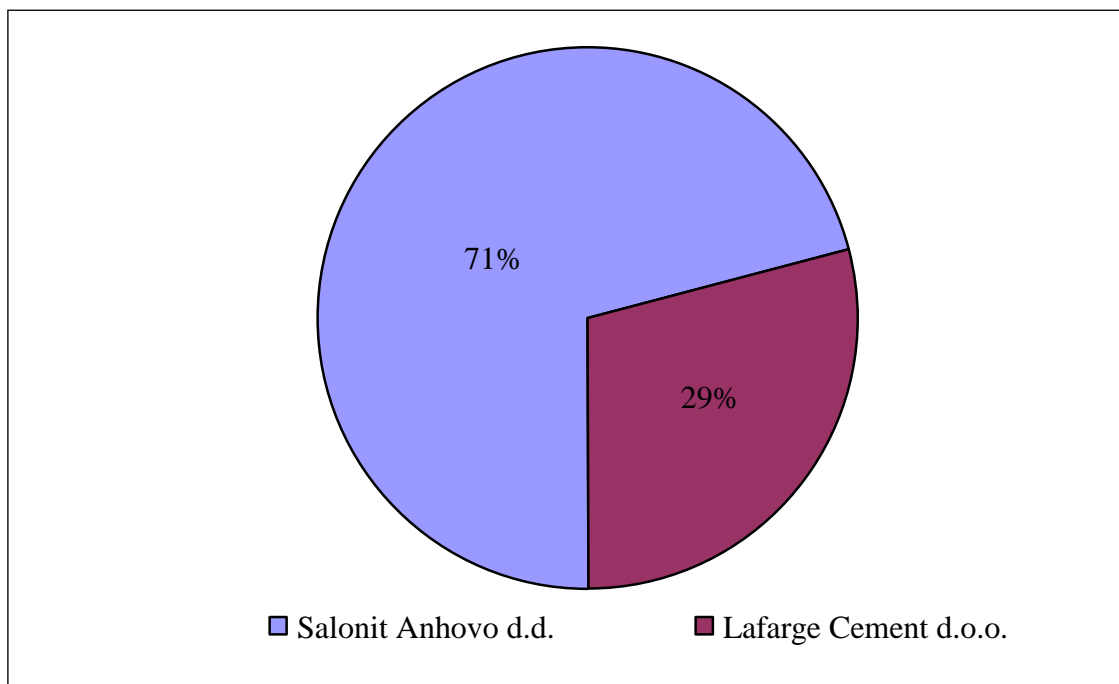
Vir: Salonit Anhovo, Naš list, 2015, str. 2.

Slika 3: Grafična analiza gibanja kapitala, čistega dobička ali izgube, sredstev ter EBITDA, za obdobje 2004/2014

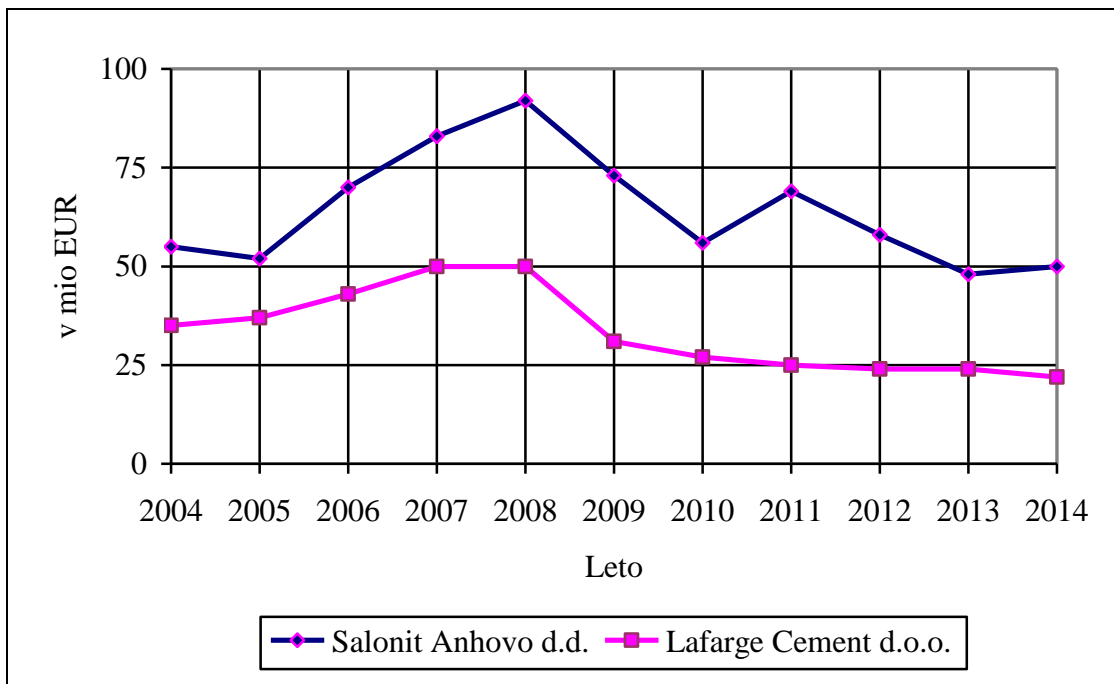
Vir: TSmedia d.o.o, Grafična analiza, b.l., www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D

Slika 4: Tržni delež v panogi, primerjava podjetij Salonit Anhovo in Lafarge cement; za leto 2014, v %

Vir: TSmedia d.o.o., Tržni delež, b.l., www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D

Slika 5: Prihodki, primerjava podjetij Salonit Anhovo in Lafarge cement, za obdobje 2004 /2014

Vir: TSmedia d.o.o., Prihodki, b.l., www.bizi.si/SALONIT-ANHOVO-D-D

PRILOGA 3: Kazalniki prezgodnje umrljivosti, skupnega prirasta in skupnega selitvenega prirasta

Tabela 3: Prezgodnja umrljivost (po proučevanih občinah, po letih, po spolu skupaj) v %

Leto	Občina		
	Kanal	Ljubljana	Trbovlje
1995	34,2	27,7	28,8
1996	20,5	27,2	31,4
1997	27,5	27,9	26,5
1998	27,2	26,1	25,1
1999	18,2	26,1	28,2
2000	33,8	24,7	29,8
2001	23,9	26,8	25,6
2002	27,1	24,0	25,0
2003	18,8	21,7	28,6
2004	25,6	24,2	24,6
2005	19,3	22,7	28,9
2006	23,1	23,0	26,8
2007	24,7	20,6	23,9
2008	24,1	21,7	26,6
2009	27,9	20,7	21,6
2010	21,2	21,6	21,9
2011	12,7	18,7	24,8
2012	27,5	19,5	17,7
2013	24,6	19,9	20,8
2014	20,3	17,1	20,6

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Umrlji po: OBČINE, MERITVE, SPOL, LETO, b.l.,
pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp

Tabela 4: Skupni prirast na 1.000 prebivalcev (po preučevanih občinah, po letih)

Leto	Občina		
	Kanal	Ljubljana	Trbovlje
1995
1996
1997	0,5	-6,0	-3,5
1998	-8,9	-10,0	-1,0
1999	2,2	-6,0	-2,3
2000	-0,5	-4,0	-4,1
2001	-12,3	-1,7	-3,4
2002	-4,8	-4,8	-7,6
2003	-3,4	-3,6	-9,7
2004	-9,1	-1,4	-6,9
2005	-7,0	0,7	-8,2

se nadaljuje

Tabela 4: Skupni prirast na 1.000 prebivalcev (po preučevanih občinah, po letih) (nad.)

Leto	Občina		
	Kanal	Ljubljana	Trbovlje
2006	-10,9	0,8	-6,5
2007	-0,2	6,7	-2,9
2008	-9,5	29,4	-1,4
2009	-21,5	17,0	-8,6
2010	-3,1	1,9	-16,8
2011	-12,1	2,0	-10,5
2012	-6,9	8,5	-8,0
2013	-15,5	10,1	-15,2
2014	-10,3	4,7	-8,3

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Skupni prirast prebivalstva po: OBČINE, MERITVE, LETO, b.l.,
pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp

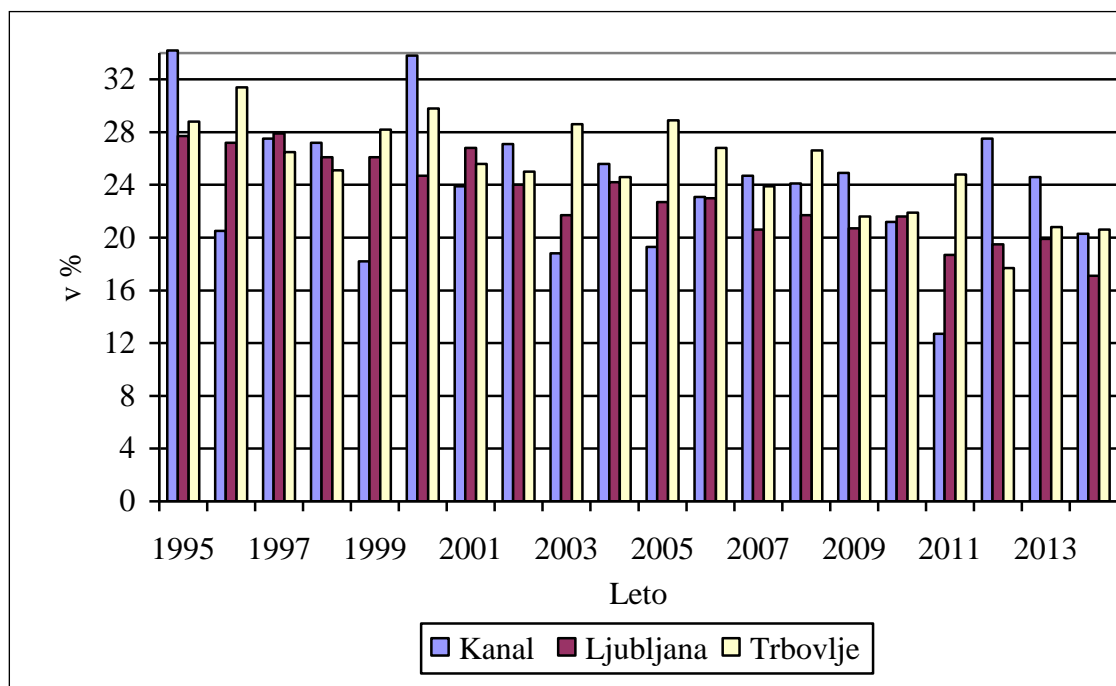
Tabela 5: Skupni selitveni prirast na 1.000 prebivalcev (po preučevanih občinah, po letih)

Leto	Občina		
	Kanal	Ljubljana	Trbovlje
1995
1996
1997	3,8	-5,9	0,5
1998	-4,6	-9,5	3,8
1999	5,2	-5,0	0,8
2000	1,1	-4,1	0,9
2001	-10,3	-1,1	2,1
2002	-1,6	-4,4	-2,8
2003	1,3	-2,8	-4,7
2004	-4,1	-1,4	-2,8
2005	-0,5	0,4	-1,7
2006	-4,0	0,2	-3,5
2007	5,0	5,2	-1,3
2008	-9,7	26,4	1,0
2009	-22,8	14,2	-7,0
2010	-5,0	-1,4	-13,6
2011	-11,7	-0,8	-7,1
2012	-3,7	5,6	-5,0
2013	-14,3	7,5	-10,6
2014	-8,7	2,3	-4,5

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Selitveno gibanje prebivalstva po: OBČINE, MERITVE, LETO, b.l.,
pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp

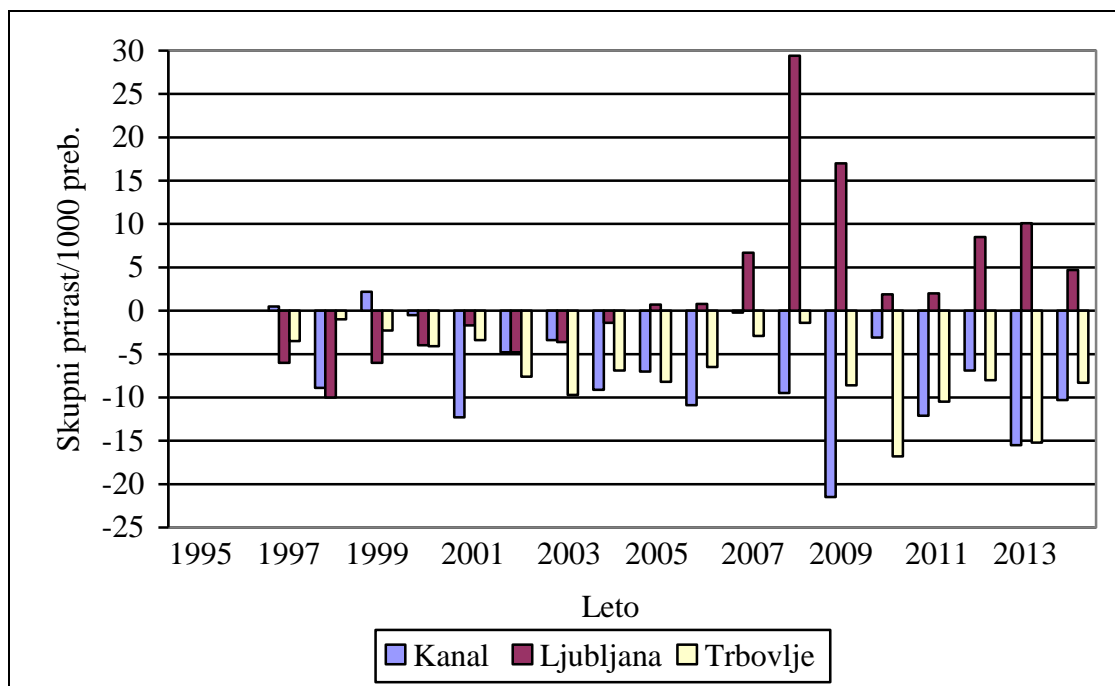
PRILOGA 4: Grafični prikazi prezgodnje umrljivosti, skupnega prirasta in skupnega selitvenega prirasta

Slika 6: Grafični prikaz prezgodnje umrljivosti (po proučevanih občinah, po letih, po spolu skupaj) v %

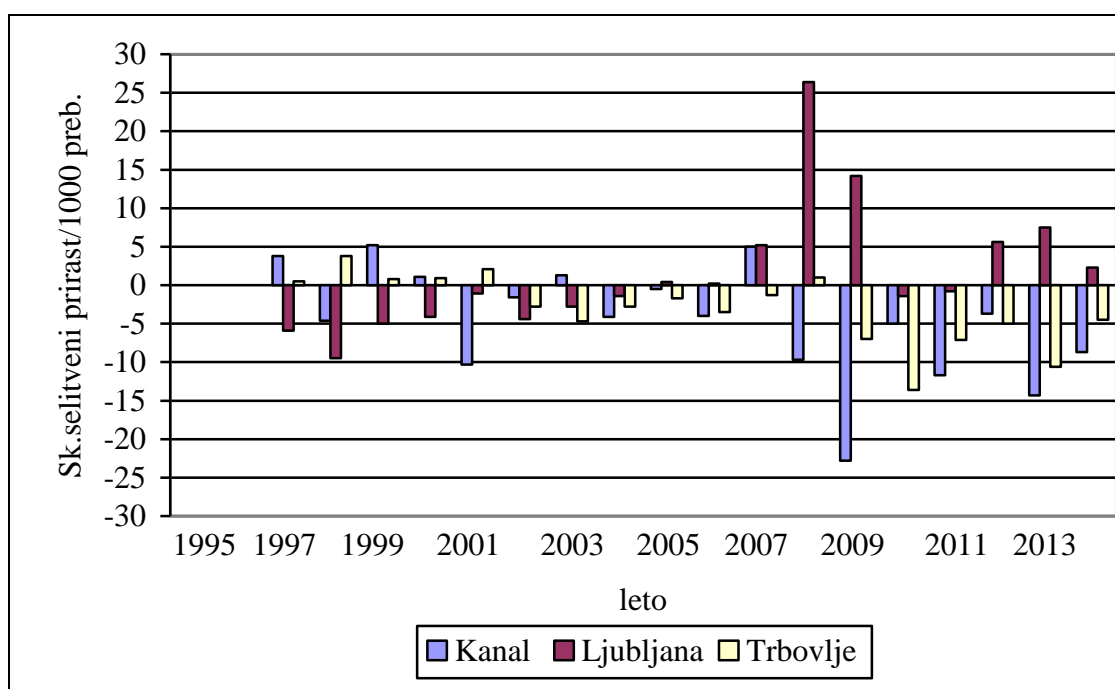
Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Umrli po: OBČINE, MERITVE, SPOL, LETO, b.l.,
pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp

Slika 7: Grafični prikaz skupnega prirasta na 1.000 prebivalcev (po preučevanih občinah, po letih)

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Skupni prirast prebivalstva po: OBČINE, MERITVE, LETO, b.l., pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp

Slika 8: Grafični prikaz skupnega selitvenega prirasta na 1.000 prebivalcev (po proučevanih občinah, po letih)

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Selitveno gibanje prebivalstva po: OBČINE, MERITVE, LETO, b.l., pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp

PRILOGA 5: Anketni vprašalnik

Spoštovani!

Sem Borut Pisk, študent Visoke poslovne šole na Ekonomski fakulteti, in pripravljam strokovno nalogo z naslovom Problematika sežiganja odpadkov v podjetju Salonit Anhovo. Namen strokovne naloge je predstaviti problematiko, udeležence oziroma interesne skupine v tej problematiki in raziskati ozaveščenost oziroma seznanjenost občanov Občine Kanal ob Soči v zvezi s to problematiko.

K uspešni analizi mi bo pripomogla tudi anketa, ki je pred vami. Anketa je anonimna, izpolnjevanje le-te vam bo vzelo le nekaj minut, vendar mi boste z odgovori veliko pomagali pri uspešni analizi zavedanja o tej problematiki med občani.

Zbrani podatki bodo obravnavani izključno za pripravo strokovne naloge ter bodo skrbno in strogo varovani.

Najlepše se vam zahvaljujem za sodelovanje!

S spoštovanjem,

Borut Pisk

Prosim vstavite vaše informacije:

1. Spol:

- Moški
- Ženska

Prosim pripišite, od kje prihajate (kje v občini živite):

2. Starost:

- do 18 let
- 19–30 let
- 31–45 let
- 46–60 let
- 61 +

3. Izobrazba:

- Osnovnošolska
- Srednja in poklicna izobrazba
- Visokošolska, višješolska izobrazba
- Magistrska, doktorska izobrazba

4. Imate mogoče otroke?

- Da
- Ne
- Razmišljam za v prihodnosti

5. Je okolje, v katerem živite, po Vašem mnenju čisto?

- Da
- Ne
- Ne vem
- Drugo

6. Se po Vašem mnenju stanje onesnaženosti okolja v Občini Kanal ob Soči izboljšuje ali slabša?

- Izboljšuje
- Slabša
- Ostaja enako
- Drugo

7. Koliko menite, da je v Občini Kanal ob Soči onesnažen zrak?

- Nič ni onesnažen
- Malo je onesnažen
- Srednje onesnažen
- Zelo je onesnažen

8. Koliko Vas moti morebitna onesnaženost oz. slaba kvaliteta okolja v Občini Kanal ob Soči?

- Nič me ne moti

- Malo me moti
- Srednje me moti
- Zelo me moti

9. Kaj bi po Vašem mnenju bilo še potrebno narediti za izboljšanje kakovosti okolja v Občini Kanal ob Soči?

- Večja zavzetost vseh prebivalcev v občini
- Večja zavzetost ostalih interesnih skupin (podjetja, Občina, društva ...)
- Menim, da je kakovost okolja v občini na zadovoljivi ravni
- Ne vem
- Drugo

10. Kaj po Vašem mnenju v Občini Kanal ob Soči najbolj prispeva k onesnaženju zraka? (možnih je več odgovorov)

- Promet
- Industrija in energetika (tovarne, elektrarne ...)
- Individualna kurišča (ogrevanje hiš)
- Drugo

11. Ali poznate društvo EKO Anhovo in dolina Soče?

- Da, poznam
- Ne, prvič slišim
- Bežno, mislim, da sem že slišal za to društvo

12. Ali podpirate prizadevanja društva EKO Anhovo in dolina Soče in njihovo poslanstvo?

- Da, podpiram
- Ne, ne podpiram
- Ne vem, ne poznam njihovega poslanstva

13. Ali Vas kaj moti, da v Občini Kanal ob Soči obratuje sežigalnica odpadkov v podjetju Salonit Anhovo?

- Nič me ne moti
- Malo me moti

- Me moti
- Zelo me moti
- Drugo

14. Koliko menite, da ste seznanjeni oz. informirani s problematiko sežiganja odpadkov v podjetju Salonit Anhovo?

- Nič nisem seznanjen
- Malo sem seznanjen
- Dobro sem seznanjen
- Veliko sem seznanjen
- Drugo

15. Kaj v zvezi s sežiganjem odpadkov v podjetju Salonit Anhovo Vas najbolj moti?

- Nič
- Hrup
- Plini
- Vonj/smrad
- Drugo

16. Ali menite, da je v podjetju Salonit Anhovo narejeno vse potrebno, da se varno in brez posledic za okolje in prebivalstvo/zdravje sežigajo odpadki?

- Da, storjeno je vse potrebno
- Storjeno je malo
- Nič ni storjeno
- Ne vem, nisem seznanjen

17. Ali menite, da podjetje Salonit Anhovo pravilno obvešča vse interesne skupine (prebivalstvo, Občino, urade ...) glede sežiganja odpadkov?

- Da, zelo se trudijo obveščati
- Ne, ne trudijo se obveščati
- Ne vem
- Drugo

18. Ali menite, da so posredovani podatki interesnim skupinam (prebivalstvo, Občina, uradi) verodostojni in pravilno izmerjeni?

- Da
- Ne
- Ne vem
- Drugo

19. Ali ste kdaj razmišljali, da bi se odselili iz kraja, kjer živite?

- Da
- Ne
- Ne vem

20. Če ste pri prejšnjem vprašanju odgovorili pritrdilno, kaj menite, da je vzrok Vašemu razmišljanju?

- Ekonomski vidik (selitev zaradi službe, boljših ekonomskih pogojev)
- Urbani vidik (selitev iz podeželja v mesto, nakup stanovanja drugje, šolanje otrok v mestu)
- Okoljski & zdravstveni vidik (čistost okolja, zraka, vode, vpliv okoljske problematike na zdravje)
- Ne vem
- Drugo

PRILOGA 6: Rezultati ankete

Tabela 6: Rezultati ankete

Vprašanje št.	Odgovor A	Odgovor B	Odgovor C	Odgovor D	Odgovor E	N (skupno število odgovorov)	Opombe
1.	64	80	/	/	/	144	
2.	7	48	42	25	22	144	
3.	10	45	84	5	/	144	
4.	110	20	14	/	/	144	
5.	60	64	15	5	/	144	58 odgovorov »ne« iz cone A
6.	32	75	30	7	/	144	62 odgovorov »se slabša« iz cone A
7.	7	48	56	33	/	144	
8.	15	50	49	30	/	144	58 odgovorov »zelo me moti« in »srednje me moti« iz cone A
9.	32	104	28	22	10	196	Zakonodaja, inšpekcije, miselnost, me ne zanima
10	62	98	17	33	/	210	Sežigalnica, odlagališča gum, ne vem
11.	111	15	18	/	/	144	111 odgovorov »da« iz cone A
12.	103	25	16	/	/	144	103 odgovorov »da« iz cone A

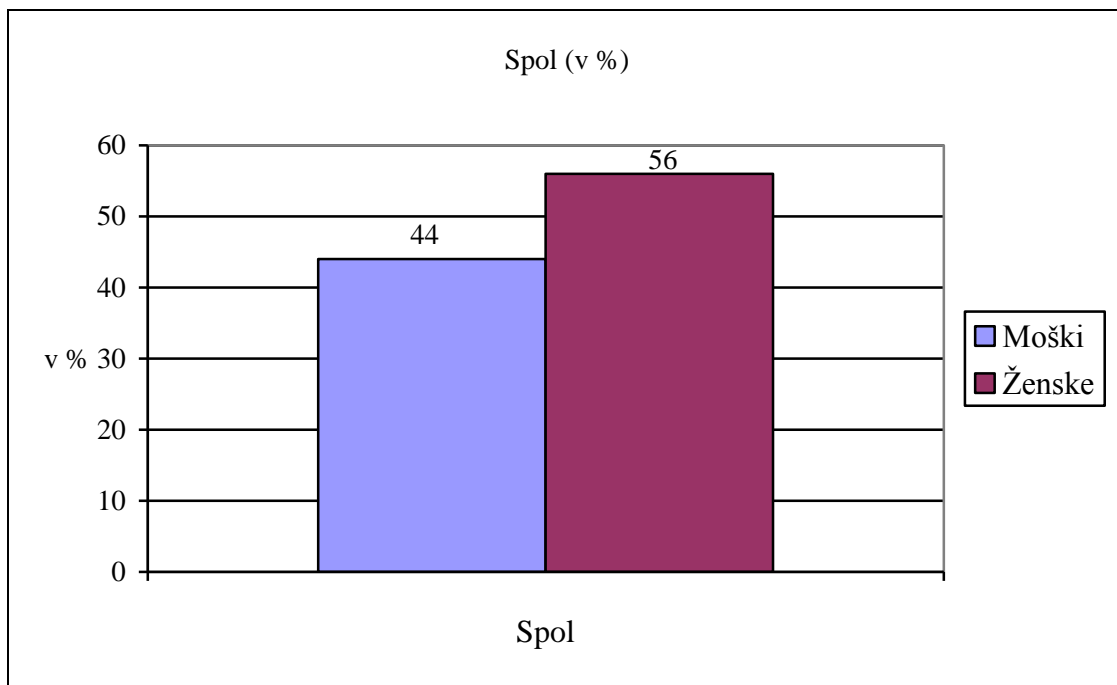
se nadaljuje

Tabela 6: Rezultati ankete (nad.)

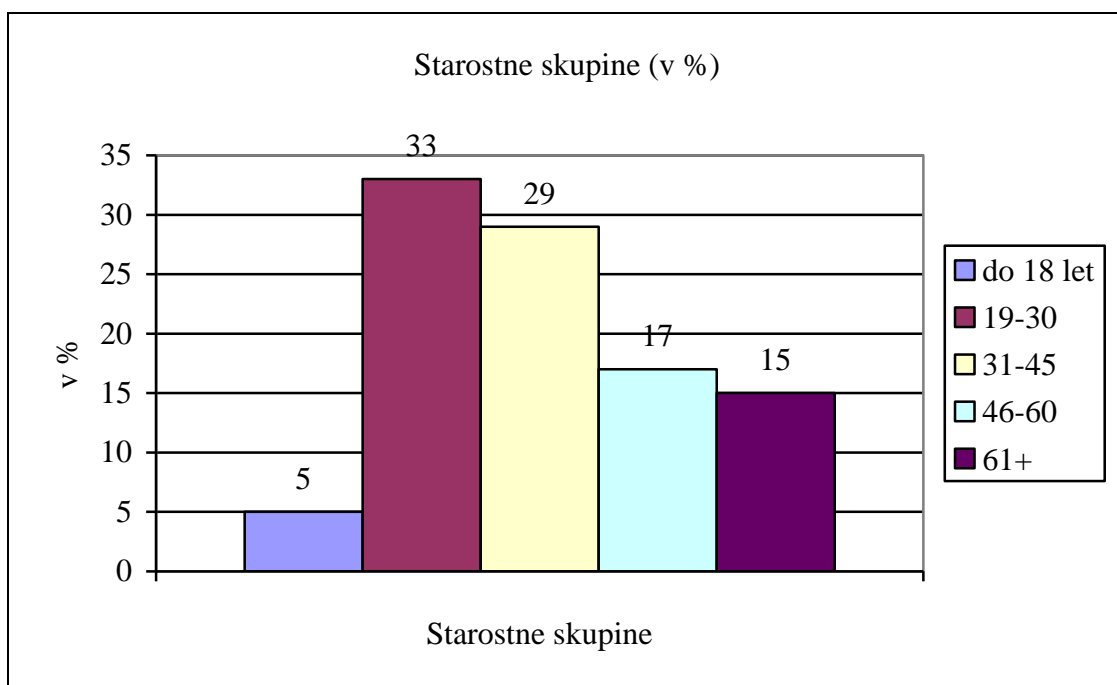
Vprašanje št.	Odgovor A	Odgovor B	Odgovor C	Odgovor D	Odgovor E	N (skupno število odgovorov)	Opombe
13.	11	21	64	40	8	144	96 odgovorov »me moti« in »zelo me moti« iz cone A
14.	10	43	58	28	5	144	106 odgovorov »malo seznanjeni«, »dobro seznanjeni« in »zelo dobro seznanjeni« iz cone A
15.	11	30	48	25	20	144	Izpusti, skladiščenja gum
16.	21	78	40	5	/	144	Komarji, mrčes, promet v zvezi s tem (dostava); 115 odgovorov »ne« iz cone A
17.	35	66	43	0	/	144	59 odgovorov »ne« iz cone A
18.	35	75	30	4	/	144	75 odgovorov »ne« iz cone A
19.	44	78	22	/	/	144	42 odgovorov »da« iz cone A
20.	24	36	39	11	18	128	

PRILOGA 7: Grafični prikazi rezultatov ankete

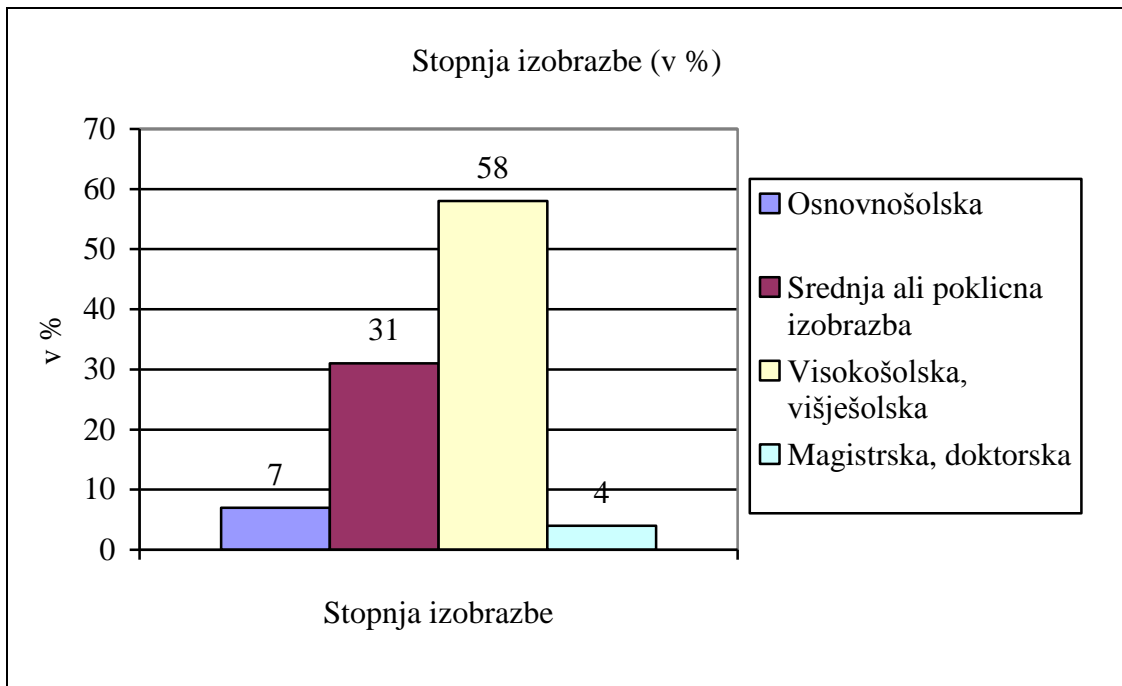
Slika 9: Podatki o spolu anketirancev

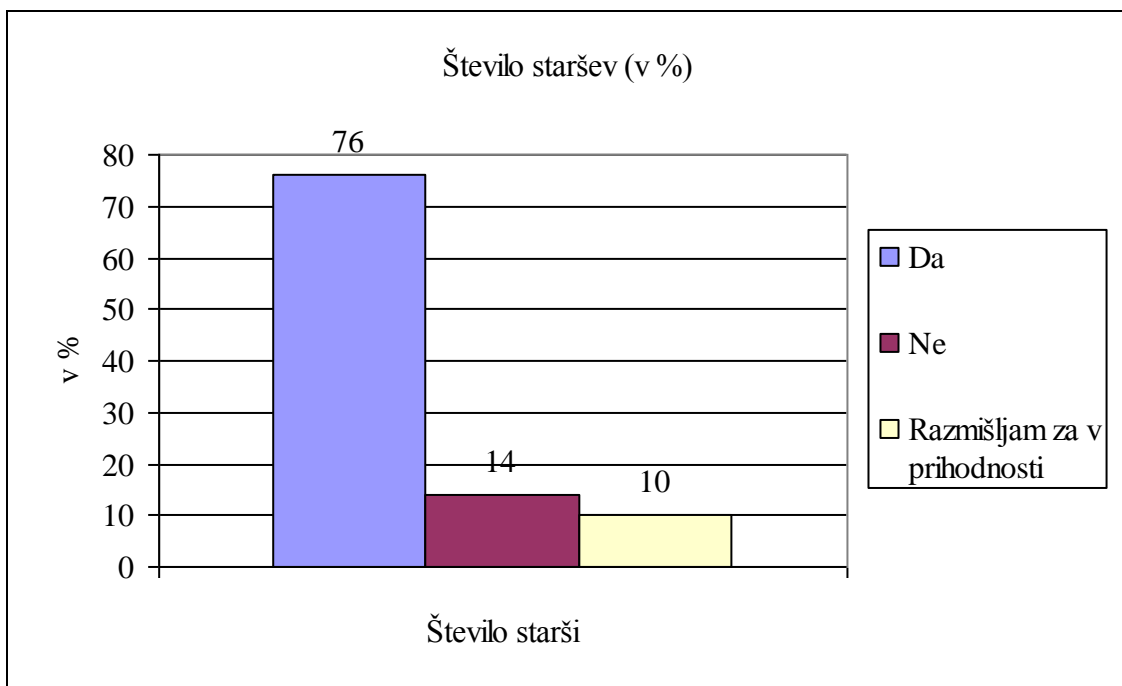
Slika 10: Podatki o starostnih skupinah

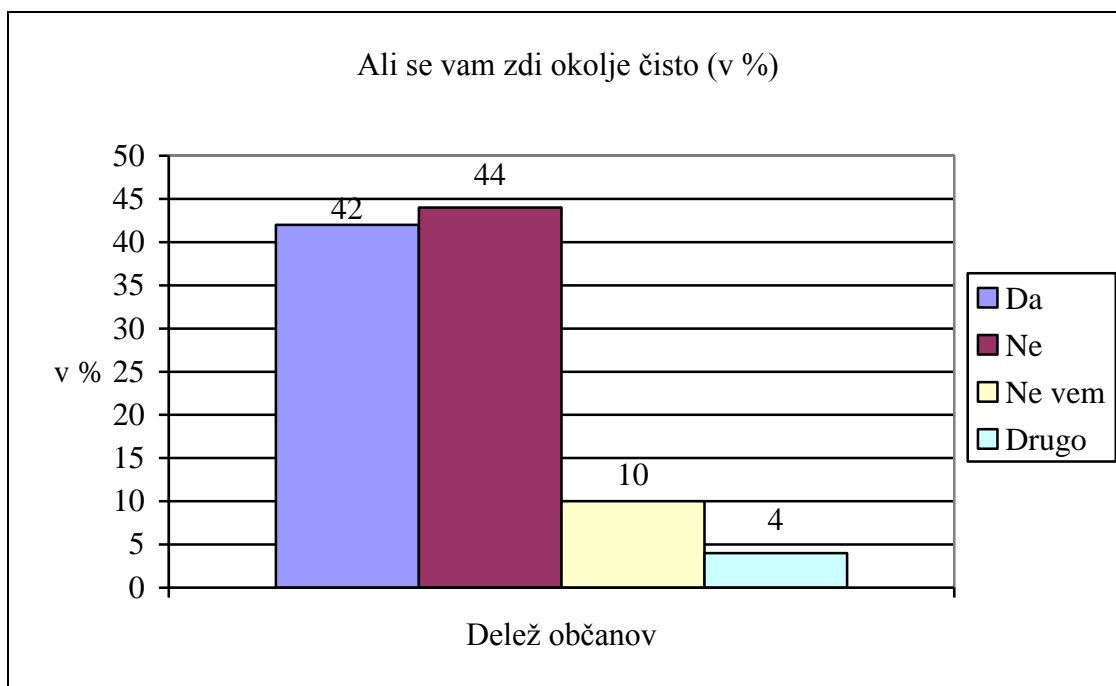
Slika 11: Podatki o izobrazbi

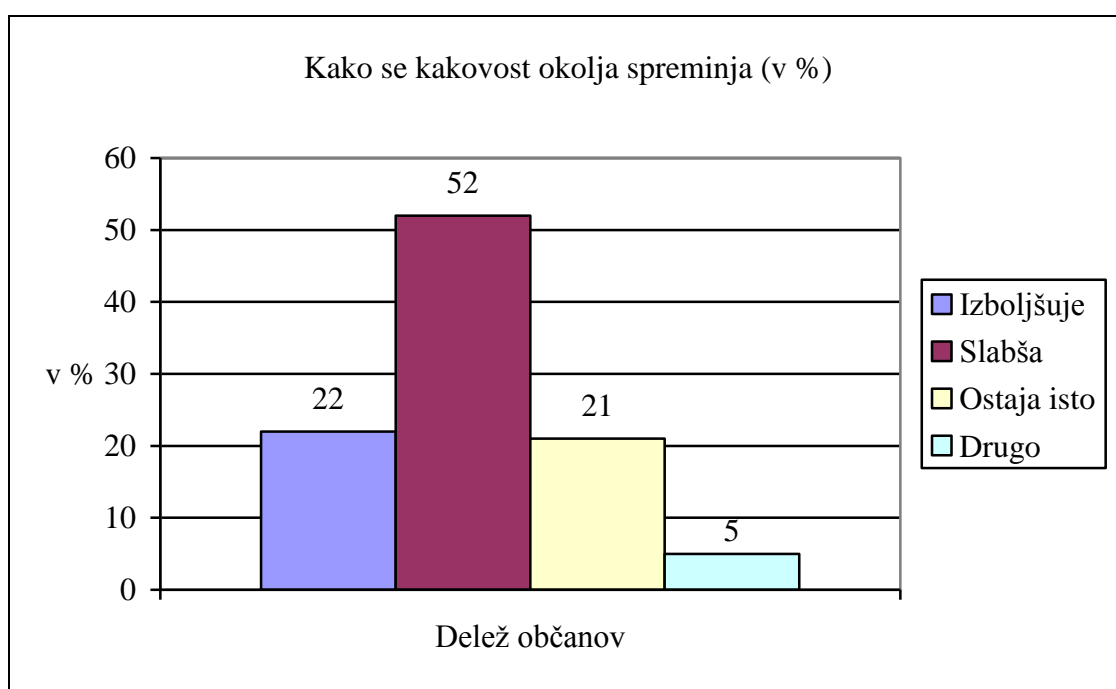
Slika 12: Podatki o potomstvu

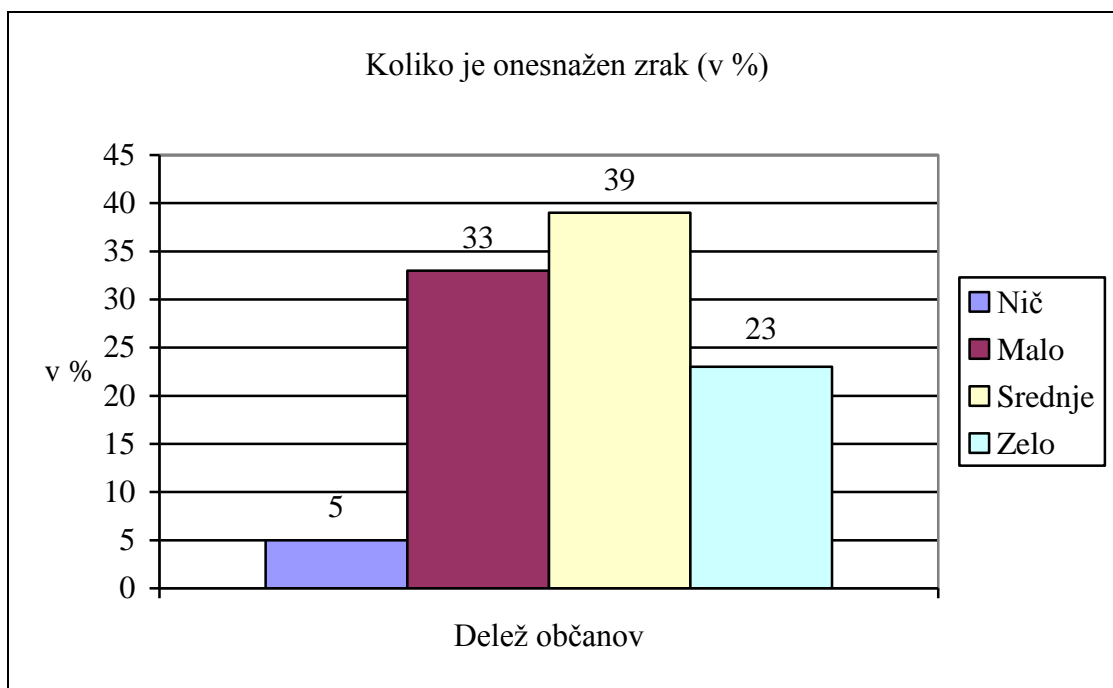
Slika 13: Podatki o deležu občanov, katerim se zdi okolje čisto

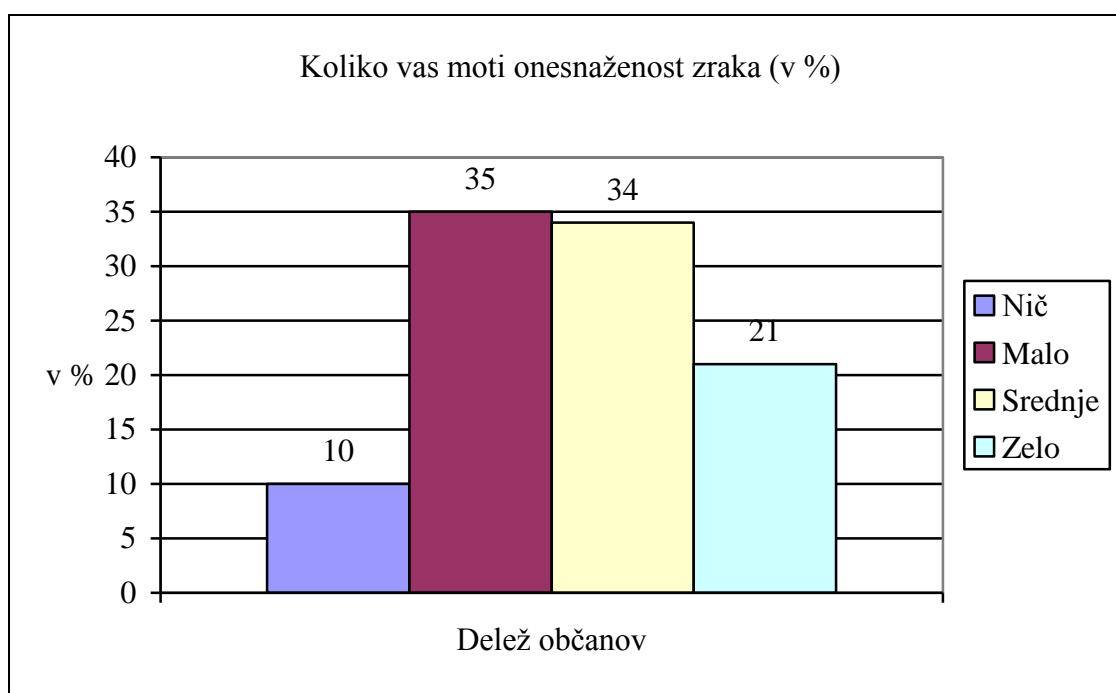
Slika 14: Podatki o zaznavanju spremembe kakovosti okolja

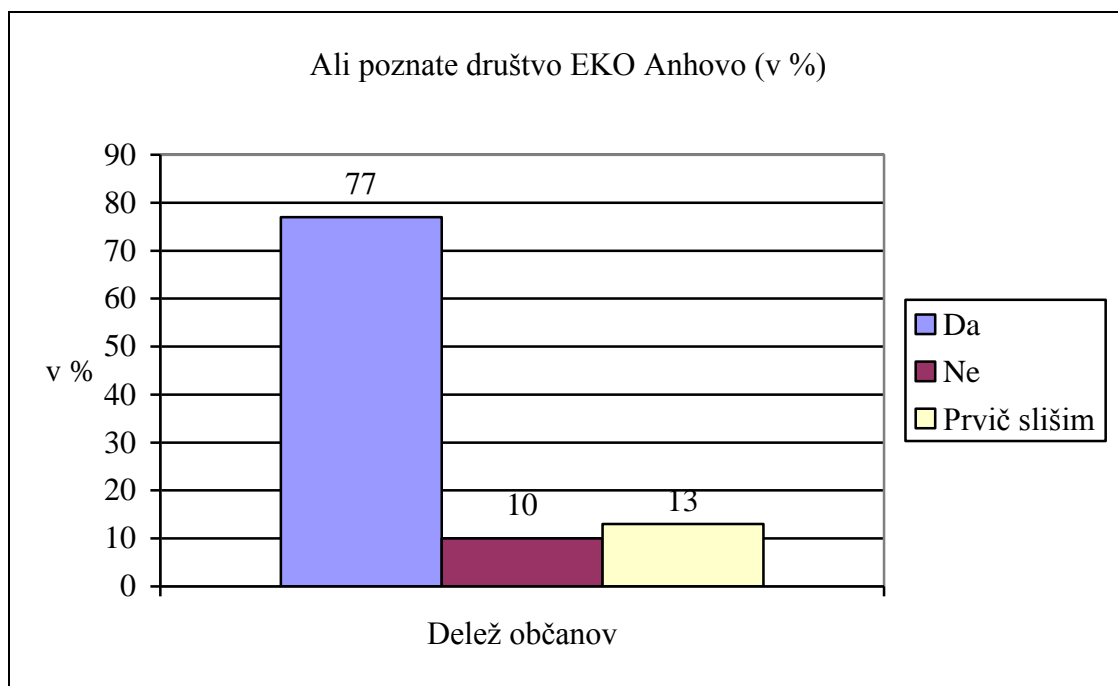
Slika 15: Podatki o zaznavanju onesnaženosti zraka

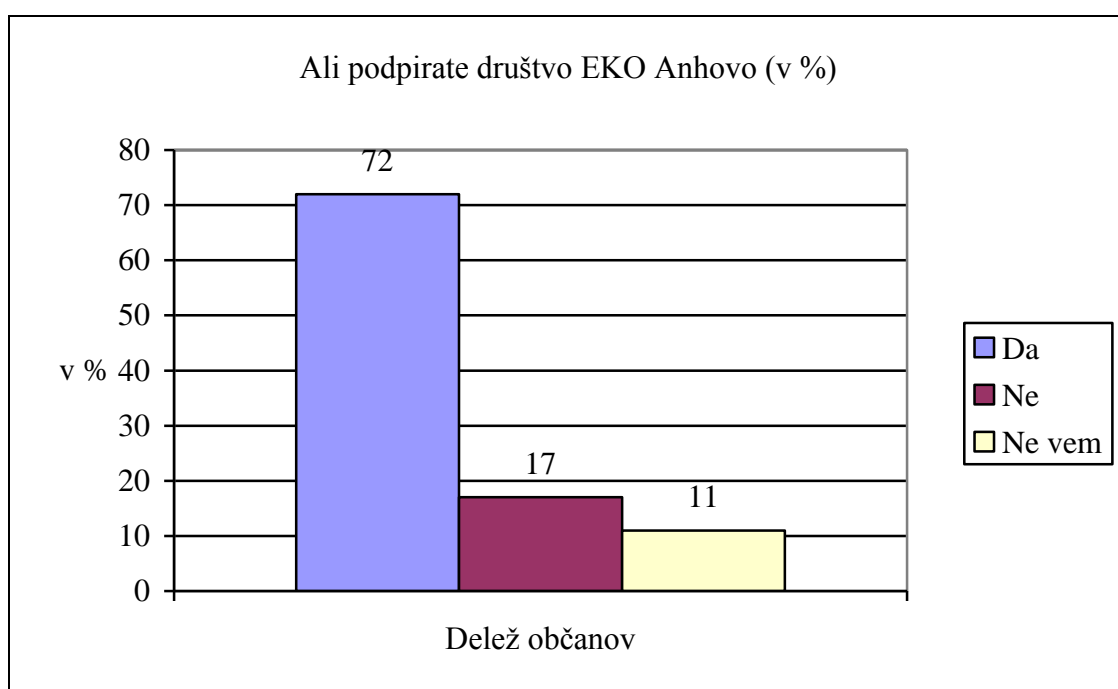
Slika 16: Podatki o motečnosti onesnaženosti zraka

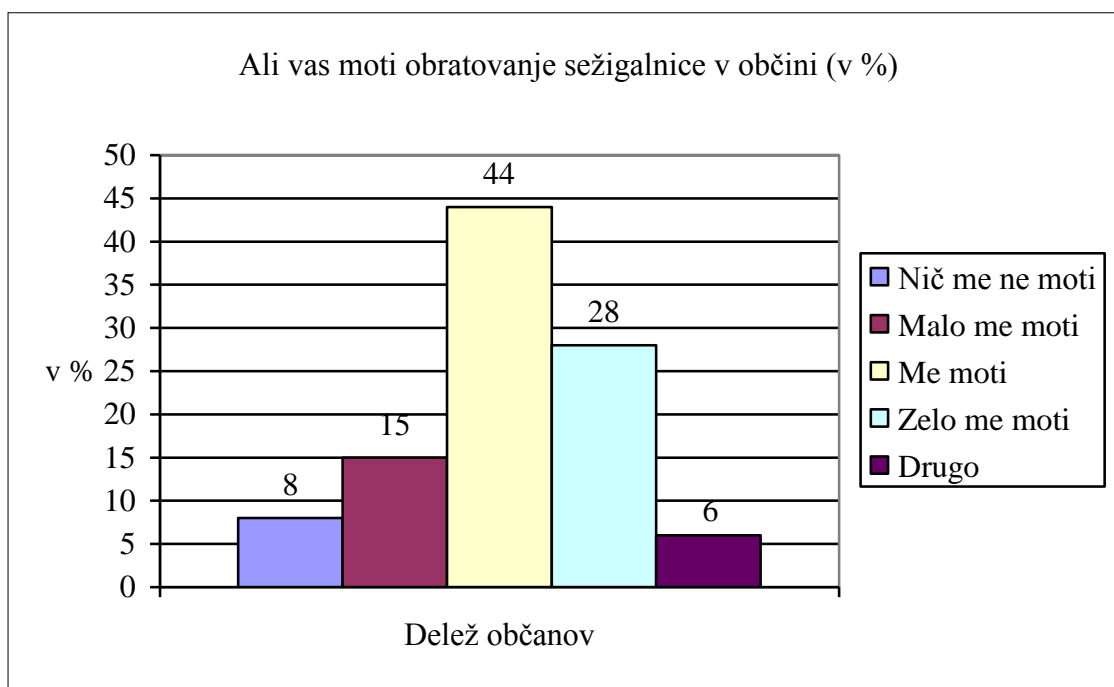
Slika 17: Podatki o poznavanju društva EKO Anhovo

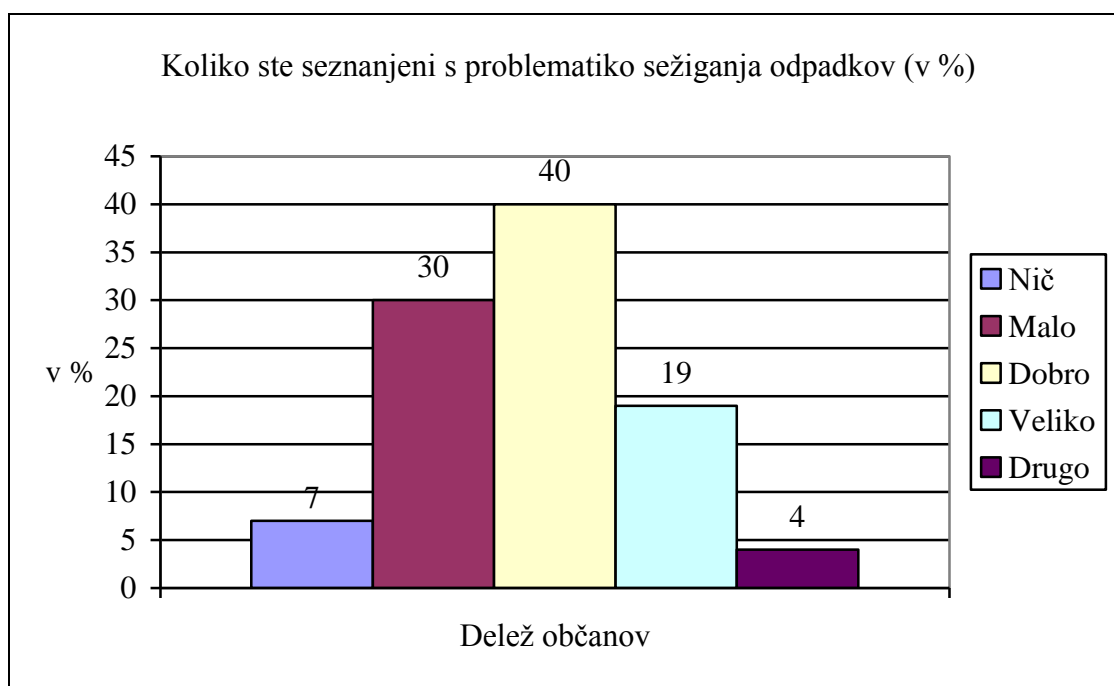
Slika 18: Podatki o podpori društvu EKO Anhovo

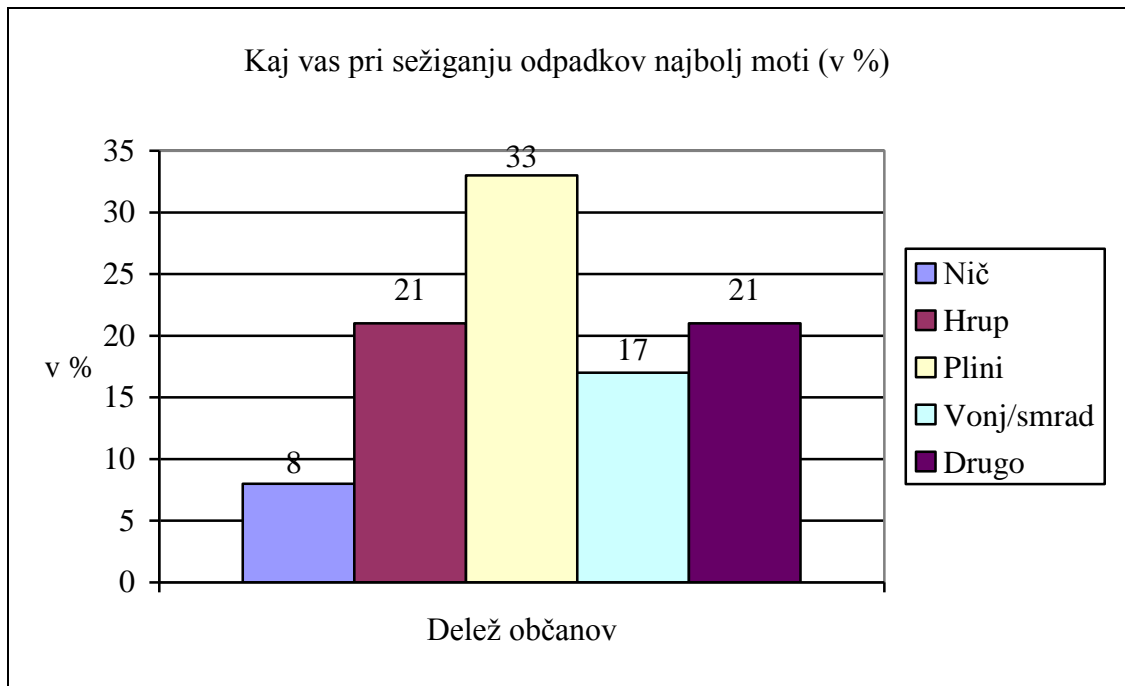
Slika 19: Podatki o motečnosti obratovanja sežigalnice v občini

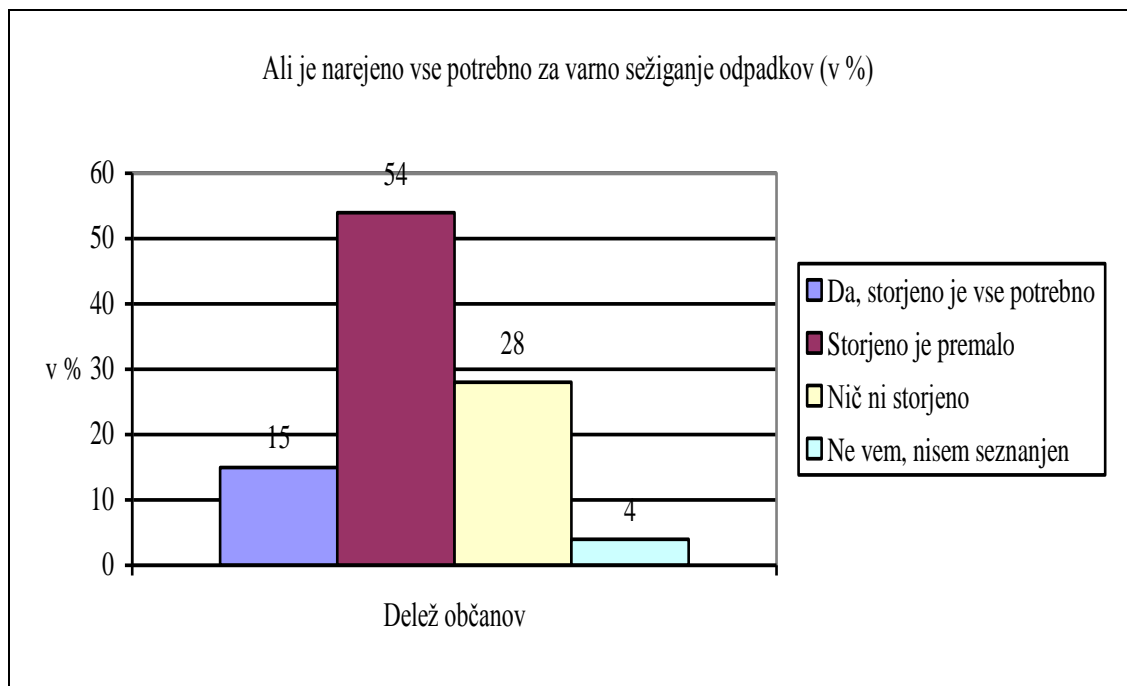
Slika 20: Podatki o seznanjenosti s problematiko sežiganja odpadkov

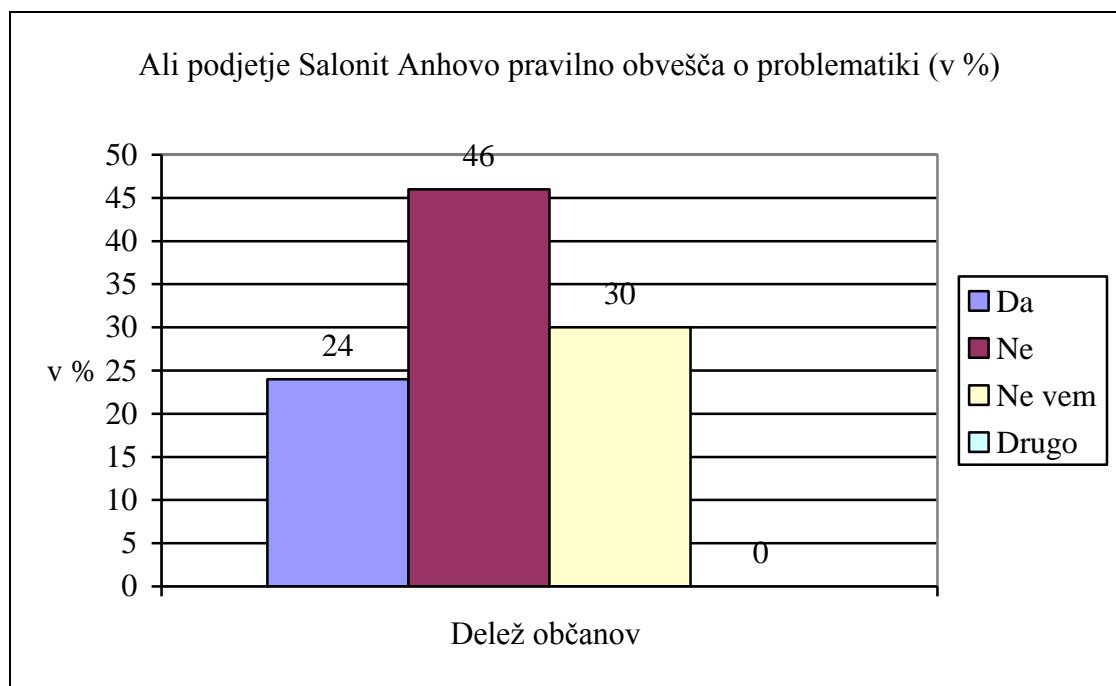
Slika 21: Podatki o motečih faktorjih pri sežiganju odpadkov

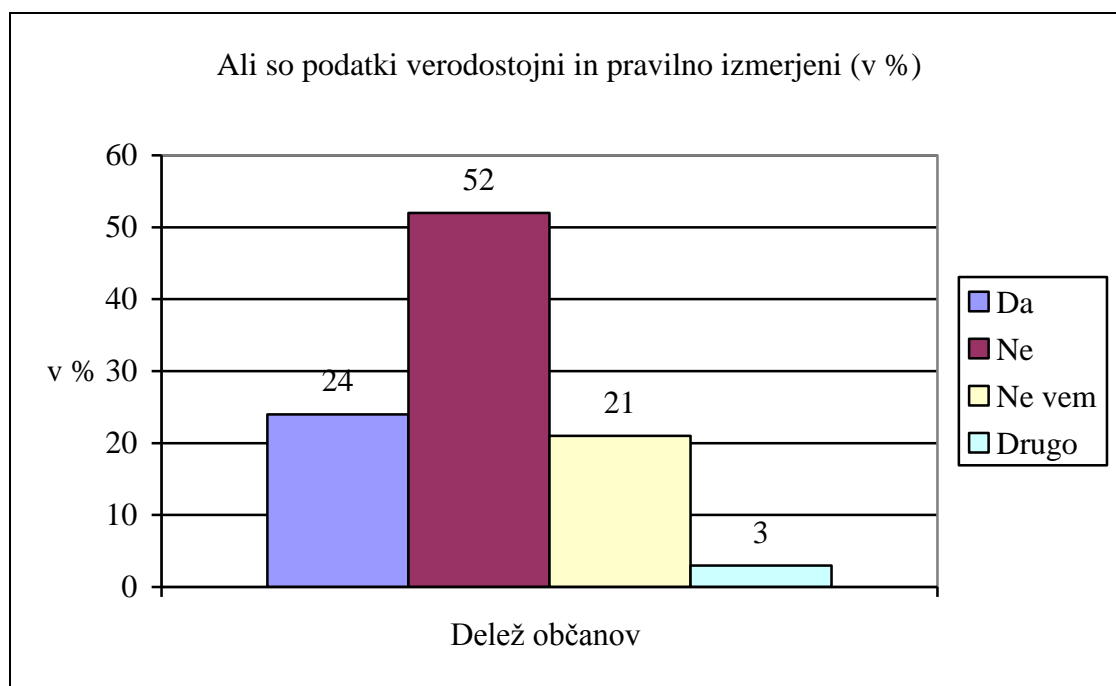
Slika 22: Mnenje, ali je narejeno vse potrebno za varno sežiganje odpadkov

Slika 23: Mnenje o ustreznosti obveščanja o problematiki

Slika 24: Mnenje o verodostojnosti in pravilnosti izmerjenih podatkov

Slika 25: Podatki o mnenju o izselitvi iz občine

